

חלוצה

Партнерство

שותפות

שותפעם

לחיות יחד

המרכז לשותפות חברתית חדשה בישראל

Asociación

שותפות

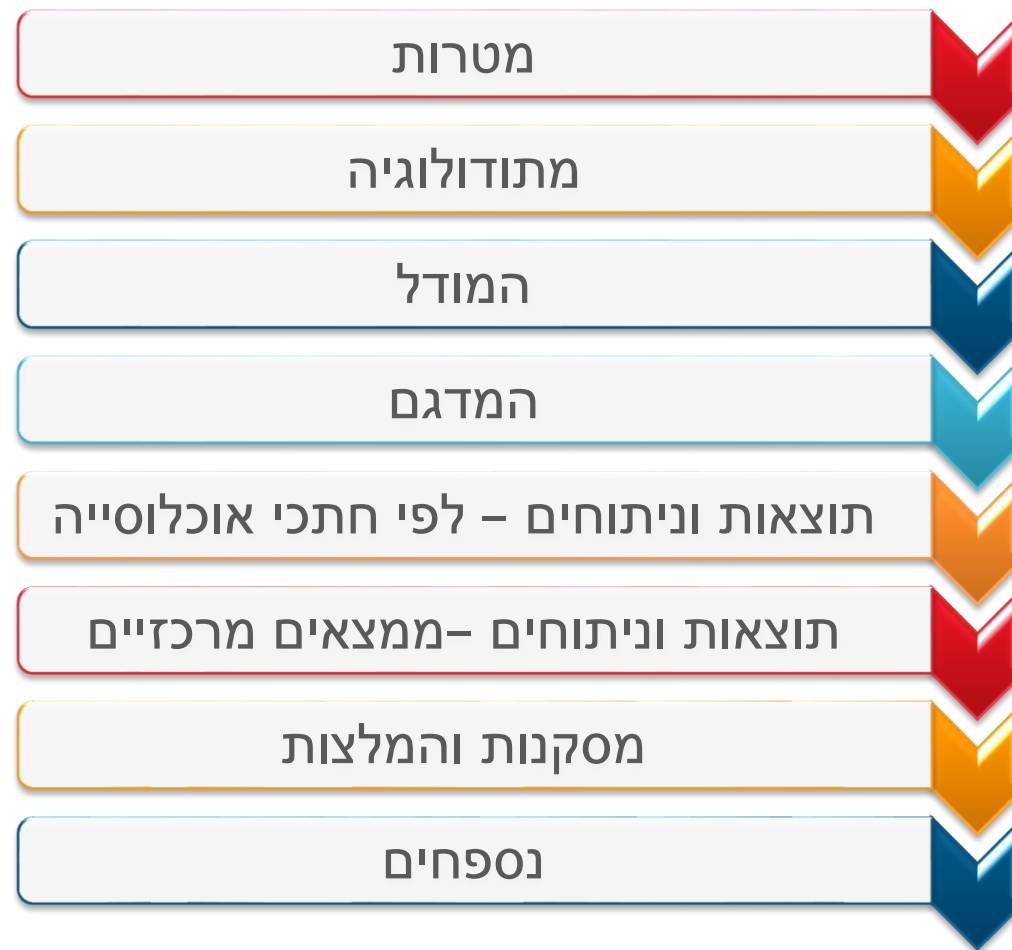
شراكة

שותפות

Partenariat

Partnership

מבנה המצגת

מדד לחיות יחד - מטרות

פיתוח מדד המושתת על התפיסה הייחודית של "לחיות יחד",
כפי שצמחה במיזם ובתהליך שעבר כח המשימה

1. ליצור תמונת מצב אינפורמטיבית של "לחיות יחד" בחברה הישראלית

2. למדוד לאורך זמן את השינויים ביחס למרכיבי מדד "לחיות יחד"

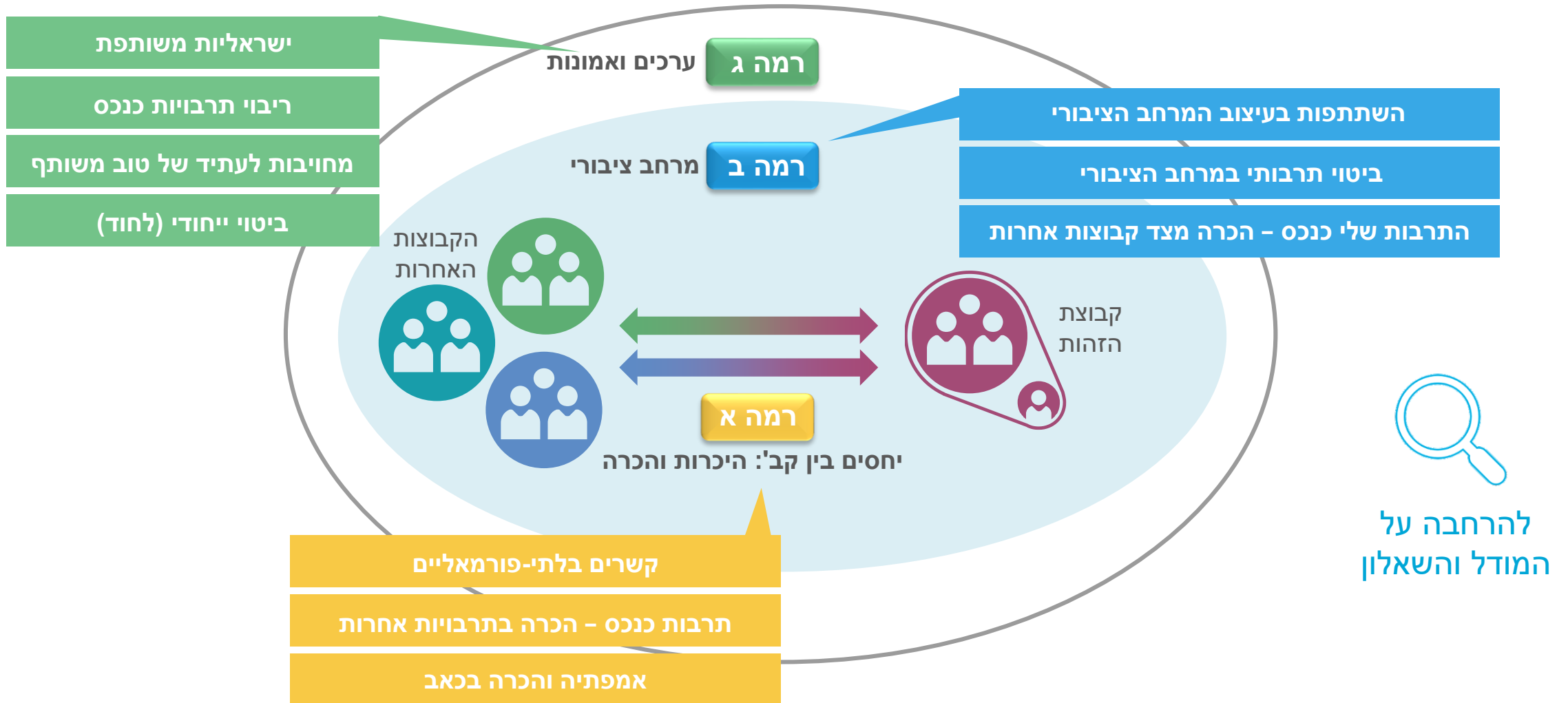
3. לשמש כלי מכווין פעולה למיזם ולארגונים אחרים

מדד לחיות יחד – התהליך

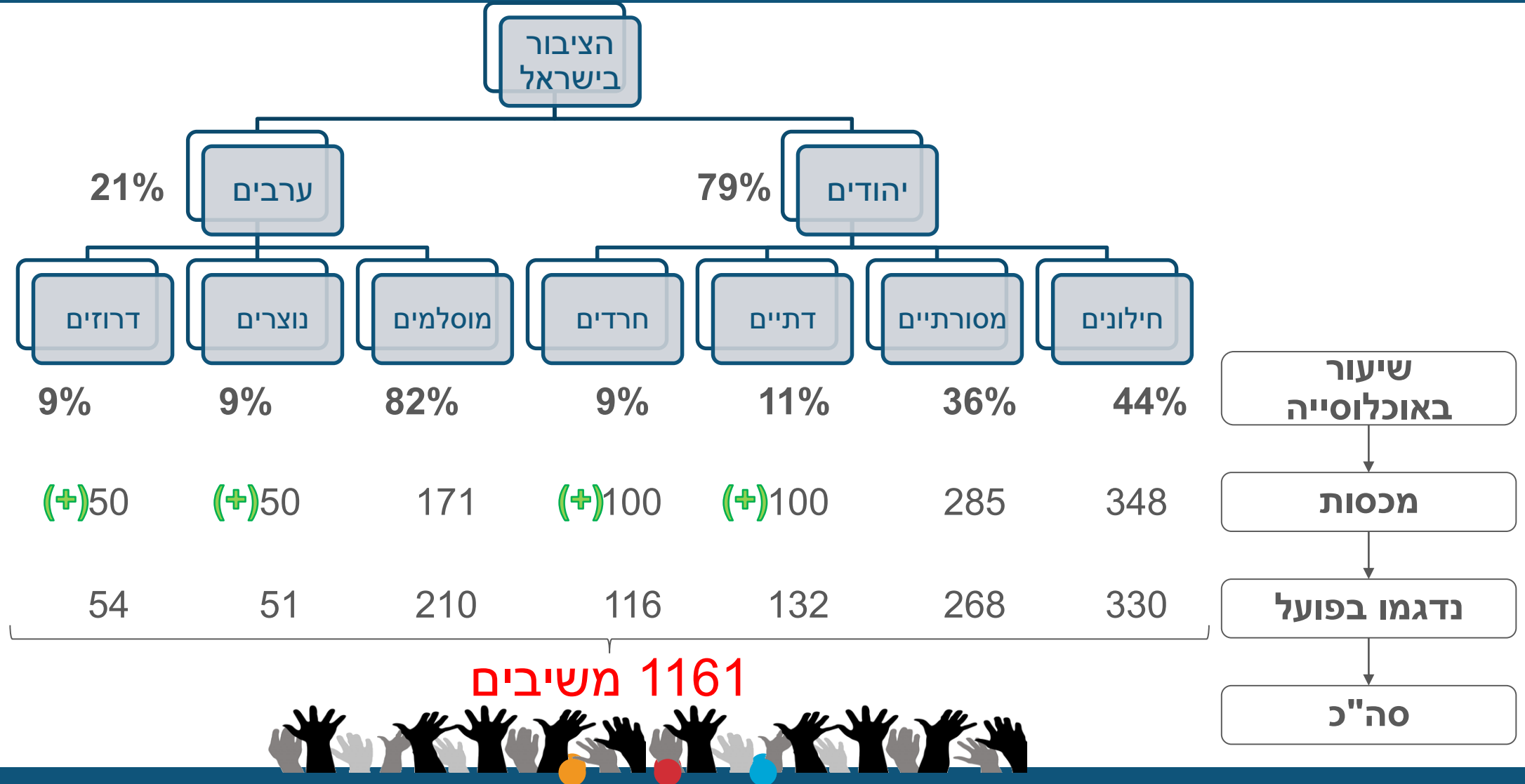

להרחבה על
המתודולוגיה

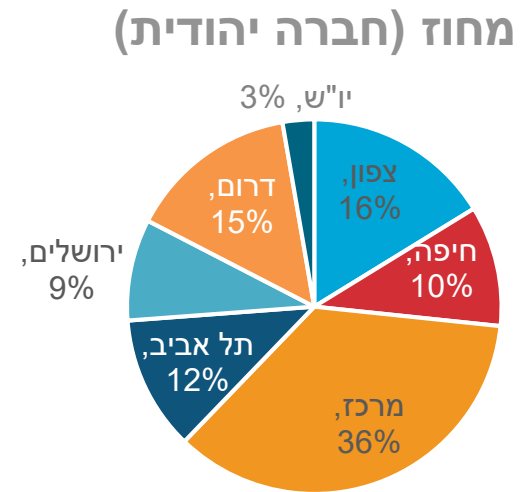
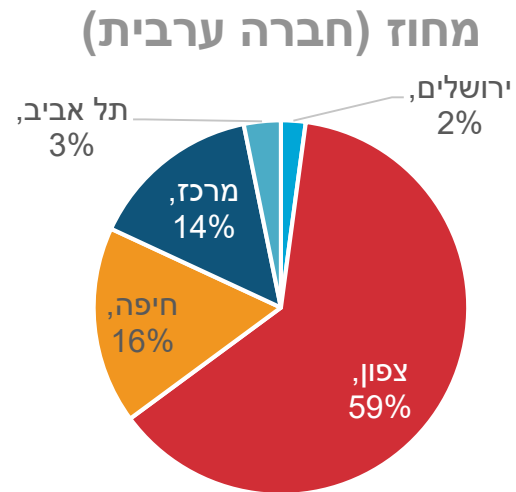
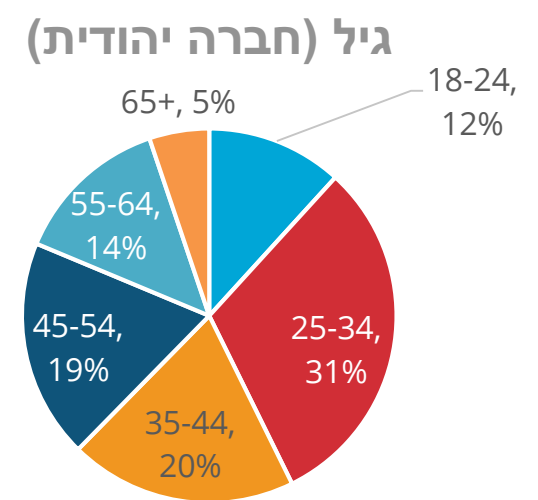
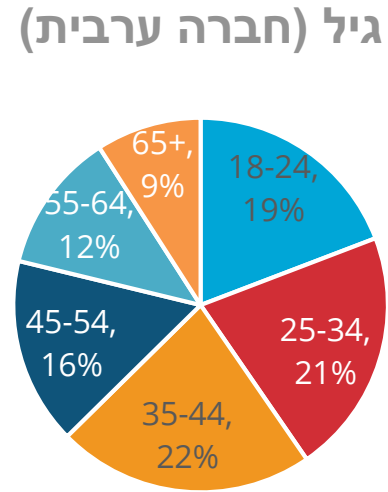
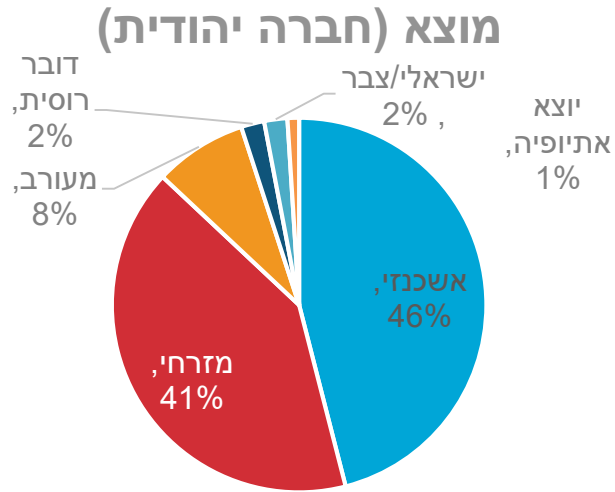
מדד לחיות יחד – המודל

מדד לחיות יחד – המדגם

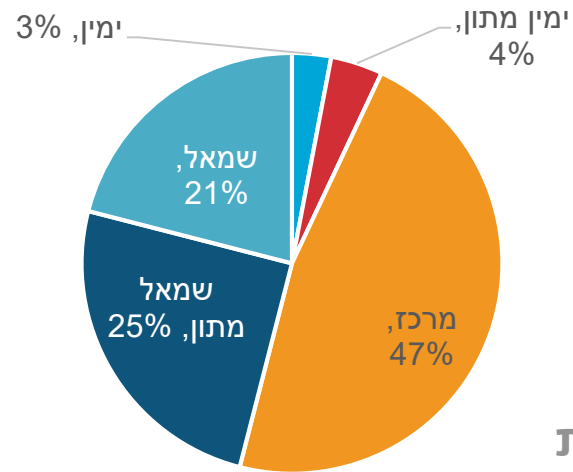

מדד לחיות יחד – מאפיינים דמוגרפיים של המשיבים

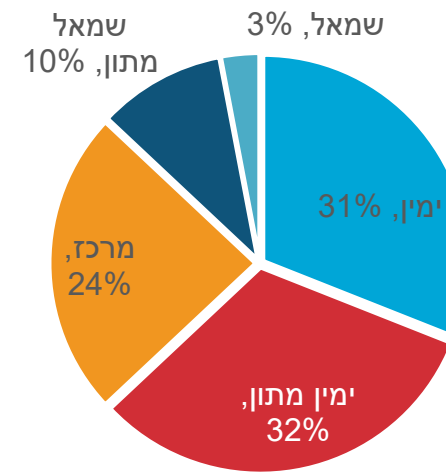

מדד לחיות יחד – מאפיינים דמוגרפיים של המשיבים

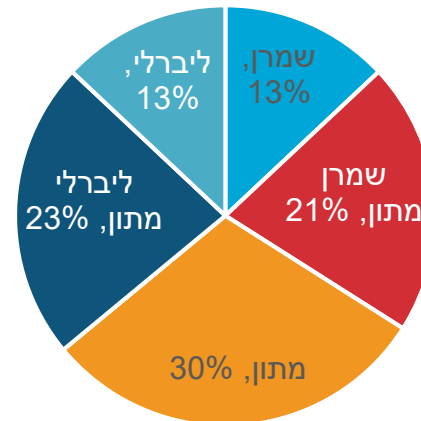
עמדה פוליטית (חברה ערבית)

עמדה פוליטית (חברה יהודית)

שמרנות/ליברליות

מדד לחיות יחד – בדיקת כלי המדידה

ניתוח הנתונים מראה כי השאלון עליו מתבסס המדד תואם את המודל התיאורטי של לחיות יחד

המהימנות של הממדים (10 סך הכל המחולקים ל-3 רמות) ושל כלל המדד גבוהה.

מדד לחיות יחד – ניתוחים

התמצאות במצגת האינטראקטיבית

ניתן להגיע לשקפים המציגים את ממצאי המחקר מקישורים היוצאים מהשקף הראשי - [תוצאות 2019- התמונה הגדולה](#).

על מנת לצפות תמונה הגדולה, כלומר, בציון הכללי בכל אחת מהרמות לפי פילוחים שונים יש ללחוץ עם העכבר על הפילוח הרצוי (דתיות, מוצא, דת לאום או שמרנות – ליברליות).

על מנת לצפות בפירוט של ציון המדדים בכל אחת מהרמות, יש ללחוץ עם העכבר על הרמה הרצויה (א' ב' או ג')

ניתן לעבור ישירות לשאלות המחקר והממצאים המרכזיים על ידי לחיצה על הענן בחלק השמאלי של הדף

התמצאות במצגת האינטראקטיבית

על מנת לנוע בין שקופיות יש להשתמש בבר הניווט הנמצא בפינה הימנית העליונה.

- ניתן לחזור למסך הראשי בלחיצה על
- ניתן לנווט בין שקופיות של אותו ממד באותה הרמה בלחיצה על או
- ניתן לעבור מכל ממד בכל אחת מהרמות לאותו הממד בתמונה הגדולה בלחיצה על
- ניתן לפתוח פירוט נוסף על אותו הממד בלחיצה על

קליק שמאלי נוסף על המסך עצמו (באזור ללא כפתור) או מעבר שקף על ידי לחצן מעבר שקף יסיים את הצגת המצגת!

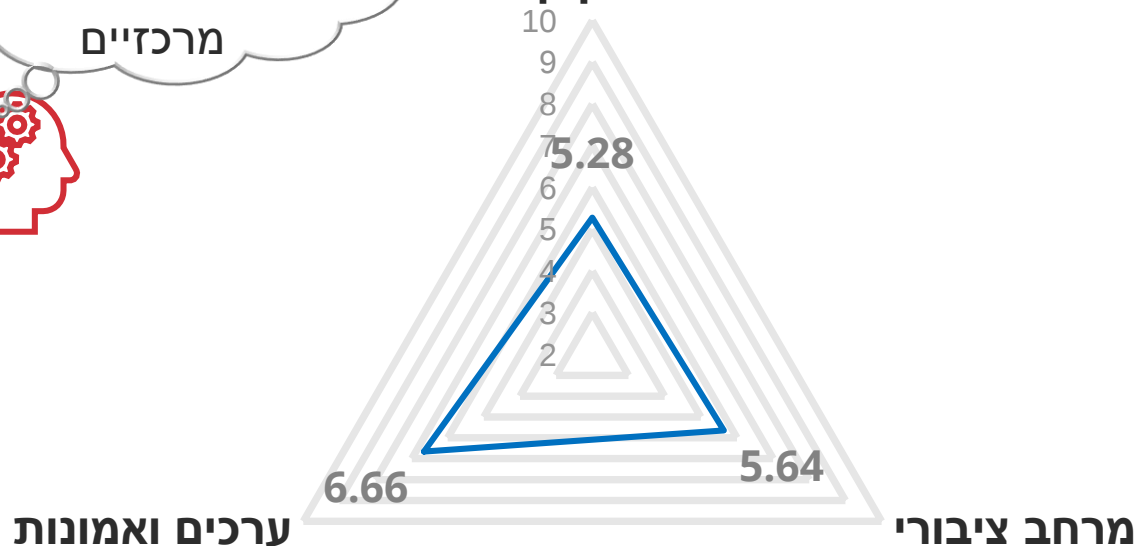

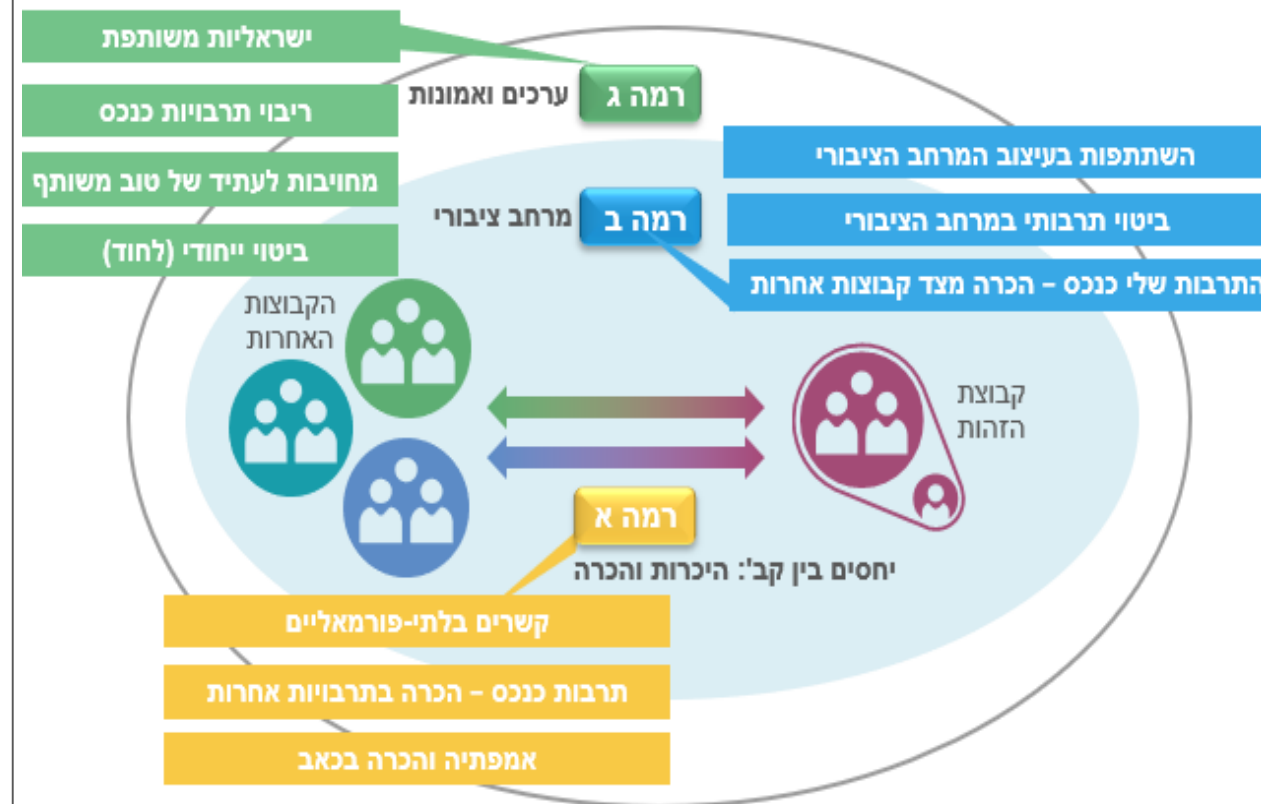
תוצאות 2019 – התמונה הגדולה

שאלות מחקר
וממצאים
מרכזיים

יחסים בין קבוצות

ציון לחיות יחד 2019: 5.86

שמרנות-ליברליות

לאום

דת

מוצא

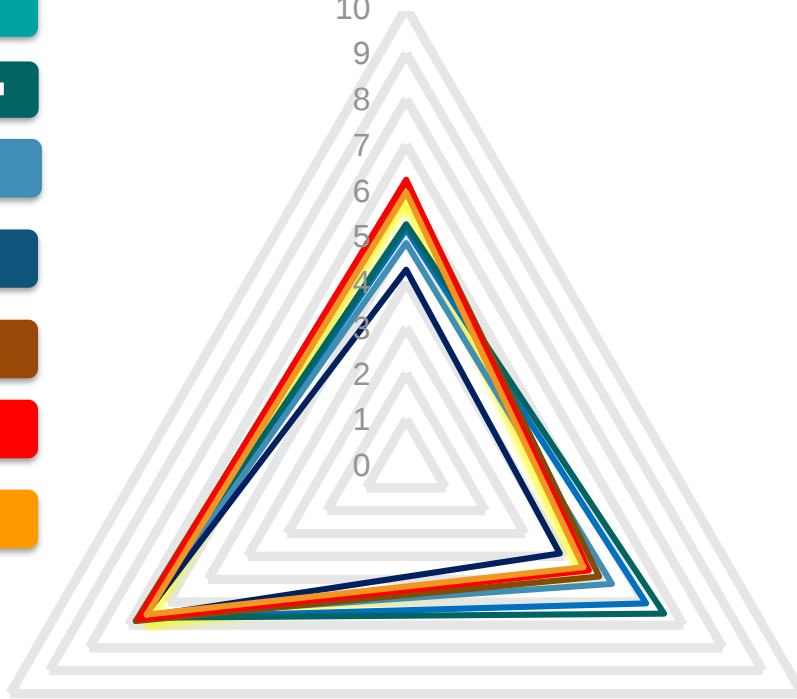
דתיות

תוצאות 2019 – התמונה הגדולה: דתיות

יחסים בין
קבוצות

10
9
8
7
6
5
4
3
2
1
0

ערכים ואמונות

מרחב ציבורי

רמה ג'

רמה ב'

רמה א'

מרבית הקבוצות מזדהות במידה דומה עם הערכים של לחיות יחד. ככלל, היהודים הלא חרדים מרגישים ייצוג גבוה יותר במרחב הציבורי לעומת הערבים. היהודים החרדים מרגישים הכי פחות מיוצגים במרחב הציבורי.

שמרנות-ליברליות

לאום

דת

מוצא

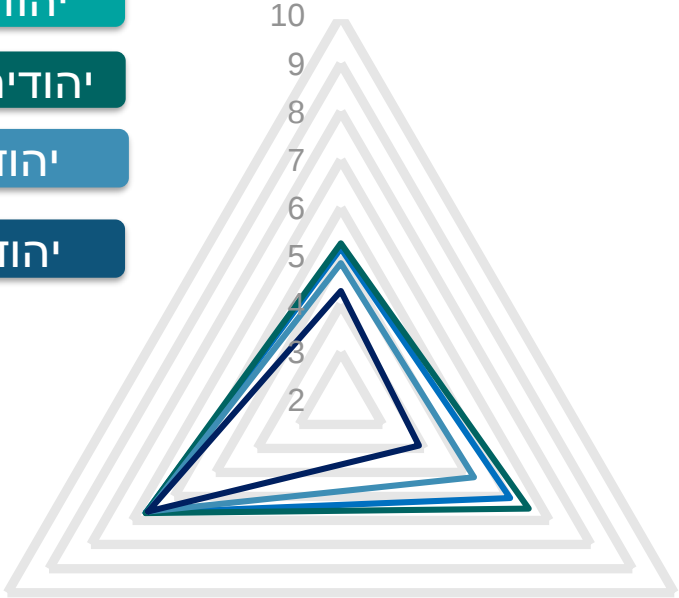
דתיות

תוצאות 2019 – התמונה הגדולה: דתיות

יחסים בין קבוצות

- יהודים חילונים
- יהודים מסורתיים
- יהודים דתיים
- יהודים חרדים

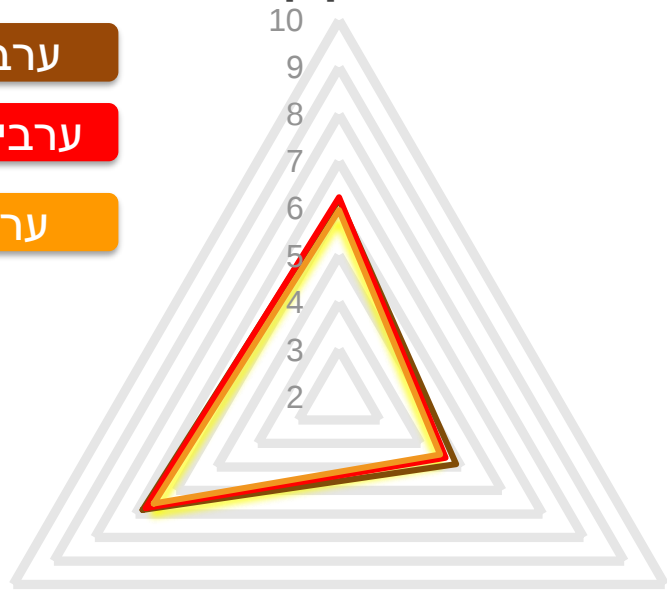

ערכים ואמונות

מרחב ציבורי

יחסים בין קבוצות

- ערבים חילונים
- ערבים מסורתיים
- ערבים דתיים

ערכים ואמונות

מרחב ציבורי

- שמרנות-ליברליות
- לאום
- דת
- מוצא
- דתיות

תוצאות 2019 – התמונה הגדולה: מוצא

יחסים בין קבוצות

10
9
8
7
6
5
4
3
2

אשכנזים

מזרחים

דוברי רוסית

ערכים ואמונות

מרחב ציבורי

רמה ג'

רמה ב'

רמה א'

מזרחים מעט פחות מזדהים
עם ערכי לחיות יחד ומרגישים
מעט מיוצגים יותר במרחב
הציבורי בהשוואה לאשכנזים.
דוברי הרוסית נמוכים יותר
מיתר קבוצות המוצא בלחיות
יחד, בעיקר ביחס שלהם
כלפי קבוצות אחרות.

שמרנות-ליברליות

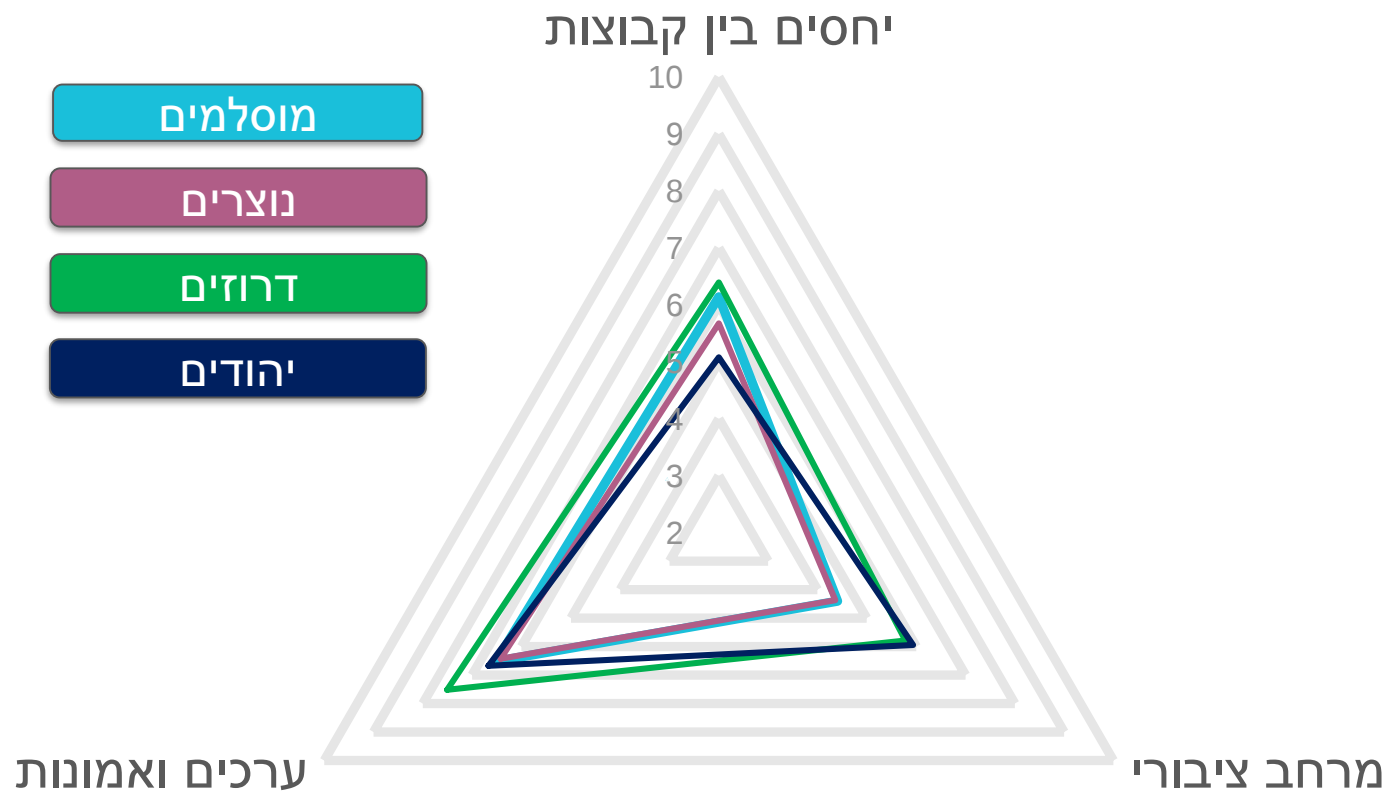
לאום

דת

מוצא

דתיות

תוצאות 2019 – התמונה הגדולה: דת

רמה ג'

רמה ב'

רמה א'

הקבוצה עם הציון הגבוה ביותר בלחיות יחד היא הדרוזים, בעיקר בשל ההזדהות הגבוהה שלהם עם ערכי לחיות יחד.

יהודים ודרוזים מרגישים מיוצגים יותר ממוסלמים ונוצרים.

מידת ההיכרות וההכרה של היהודים נמוכה יותר בהשוואה לדתות האחרות.

שמרנות-ליברליות

לאום

דת

מוצא

דתיות

תוצאות 2019 – התמונה הגדולה: לאום

יחסים בין קבוצות

10

9

8

7

6

5

4

3

2

יהודים

ערבים

ערכים ואמונות

מרחב ציבורי

רמה ג'

רמה ב'

רמה א'

לערבים היכרות והכרה גבוהה יותר לקבוצות האחרות. היהודים מרגישים מיוצגים יותר במרחב הציבורי. אין הבדל בין הקבוצות בערכים ואמונות.

שמרנות-ליברליות

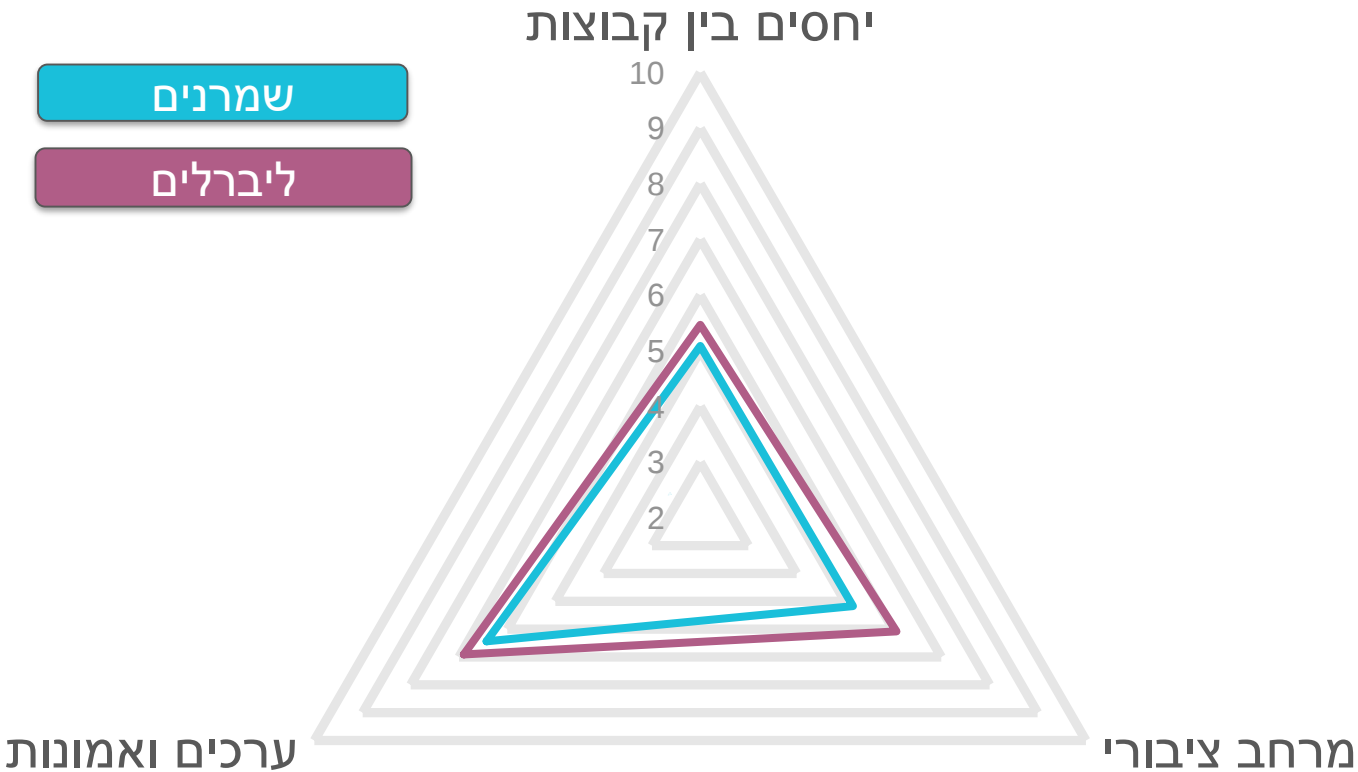
לאום

דת

מוצא

דתיות

תוצאות 2019 – התמונה הגדולה: ליברליות-שמרנות

רמה ג' רמה ב' רמה א'

ליברלים גבוהים יותר משמרנים בכל הרמות של לחיות יחד, בעיקר בתחושת הייצוג במרחב הציבורי.

שמרנות-ליברליות לאום דת מוצא דתיות

תוצאות 2019 – רמה ג: ערכים ואמונות

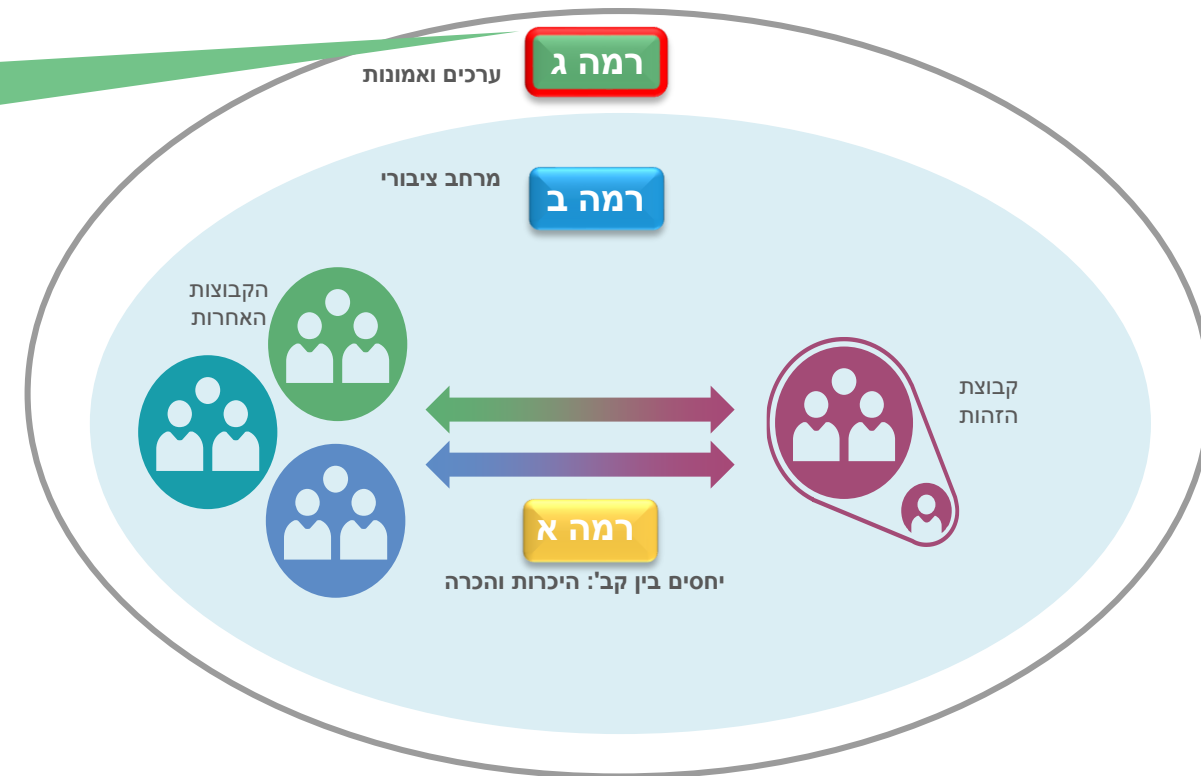

ישראליות משותפת

ריבוי תרבויות כנכס

מחויבות לעתיד של טוב משותף

ביטוי ייחודי (לחוד)

שאלון רמה

שמרנות-ליברליות

לאום

דת

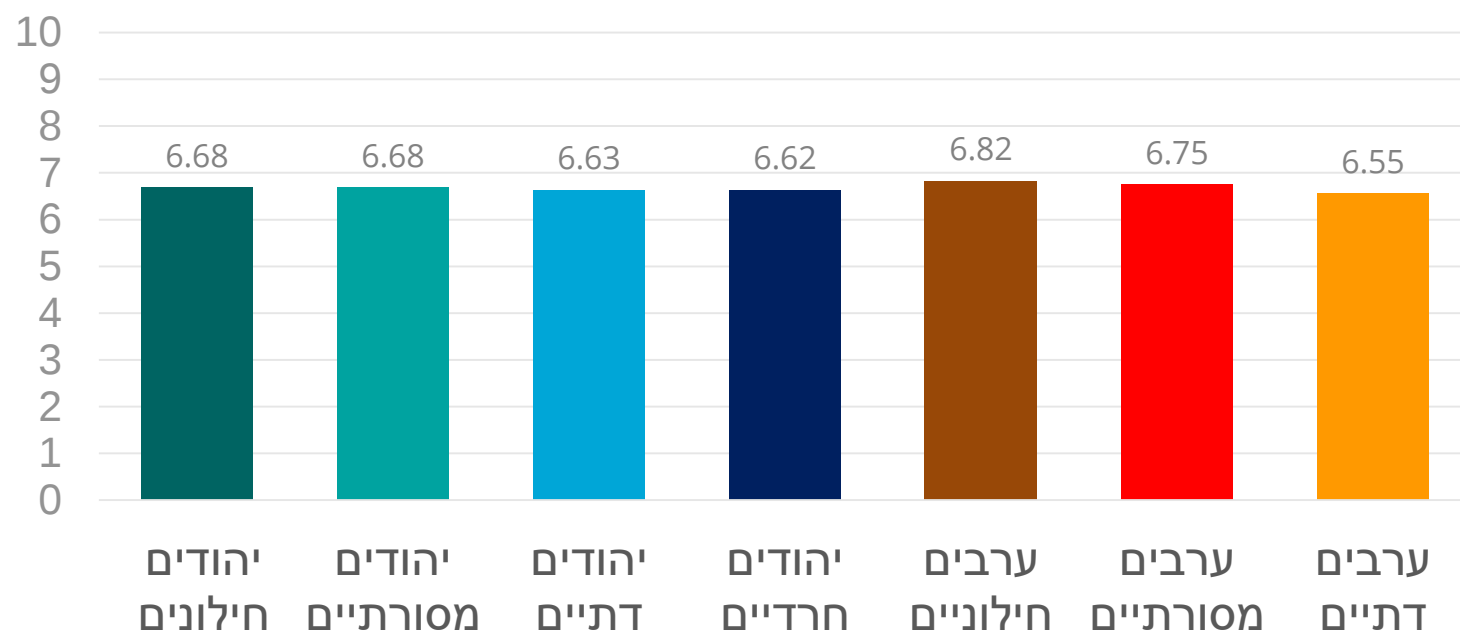
מוצא

דתיות

תוצאות 2019 – רמה ג: ערכים ואמונות דתיות

הסכמה עם הערכים והאמונות של "לחיות יחד"

מדד לחיות יחד משקף תפיסה אשר ככלל מקובלת במידה שווה על הקבוצות השונות בחברה הישראלית.

שמרנות-ליברליות

לאום

דת

מוצא

דתיות

תוצאות 2019 – רמה ג: ערכים ואמונות דתיות

- יהודים חילונים
- יהודים מסורתיים
- יהודים דתיים
- יהודים חרדים
- ערבים חילונים
- ערבים מסורתיים
- ערבים דתיים

מרבית הקבוצות מזדהות במידה שווה עם הערכים של לחיות יחד, כאשר מידת ההסכמה עם מחויבות לטוב משותף וריבוי תרבויות כנכס גבוהה במיוחד. יהודים דתיים וחרדים נמוכים יותר בהכרה בריבוי תרבויות כנכס וגבוהים יותר בלגיטימציה שהם נותנים לביטוי ייחודי של קבוצות במרחב הציבורי. אין הבדלים ברמה זו בין ערבים ברמת דתיות שונה.

שמרנות-ליברליות

לאום

דת

מוצא

דתיות

תוצאות 2019 – רמה ג: ערכים ואמונות דתיות

- יהודים חילונים
- יהודים מסורתיים
- יהודים דתיים
- יהודים חרדים

- ערבים חילונים
- ערבים מסורתיים
- ערבים דתיים

שמרנות-ליברליות

לאום

דת

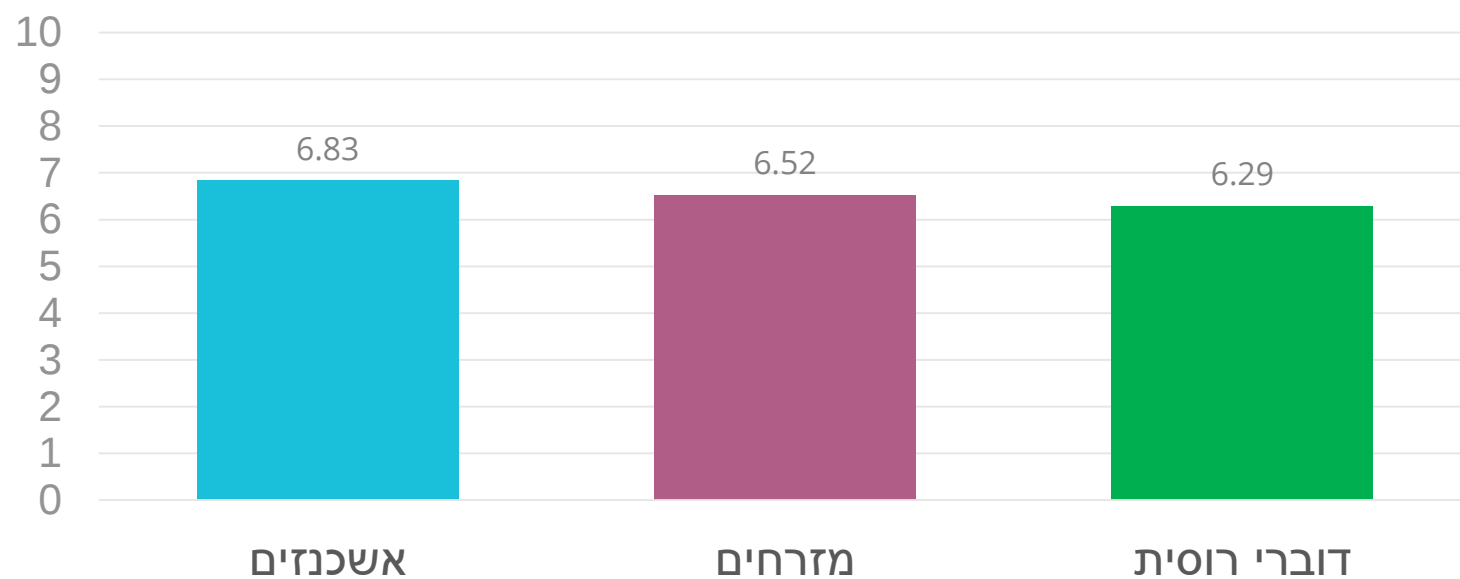
מוצא

דתיות

תוצאות 2019 – רמה ג: ערכים ואמונות מוצא

הסכמה עם הערכים והאמונות של "לחיות יחד"

אשכנזים מעט גבוהים יותר
ודוברי רוסית מעט נמוכים
יותר בהזדהות עם ערכי
לחיות יחד.

שמרנות-ליברליות

לאום

דת

מוצא

דתיות

תוצאות 2019 – רמה ג: ערכים ואמונות מוצא

אשכנזים

מזרחים

דוברי רוסית

אשכנזים גבוהים יותר מקבוצות המוצא האחרות באמונה בחתירה לטוב משותף ובלגיטימציה של קבוצות לביטוי ייחודי. אין הבדלים בין הקבוצות בישראליות משותפת וריבוי תרבויות כנס.

שמרנות-ליברליות

לאום

דת

מוצא

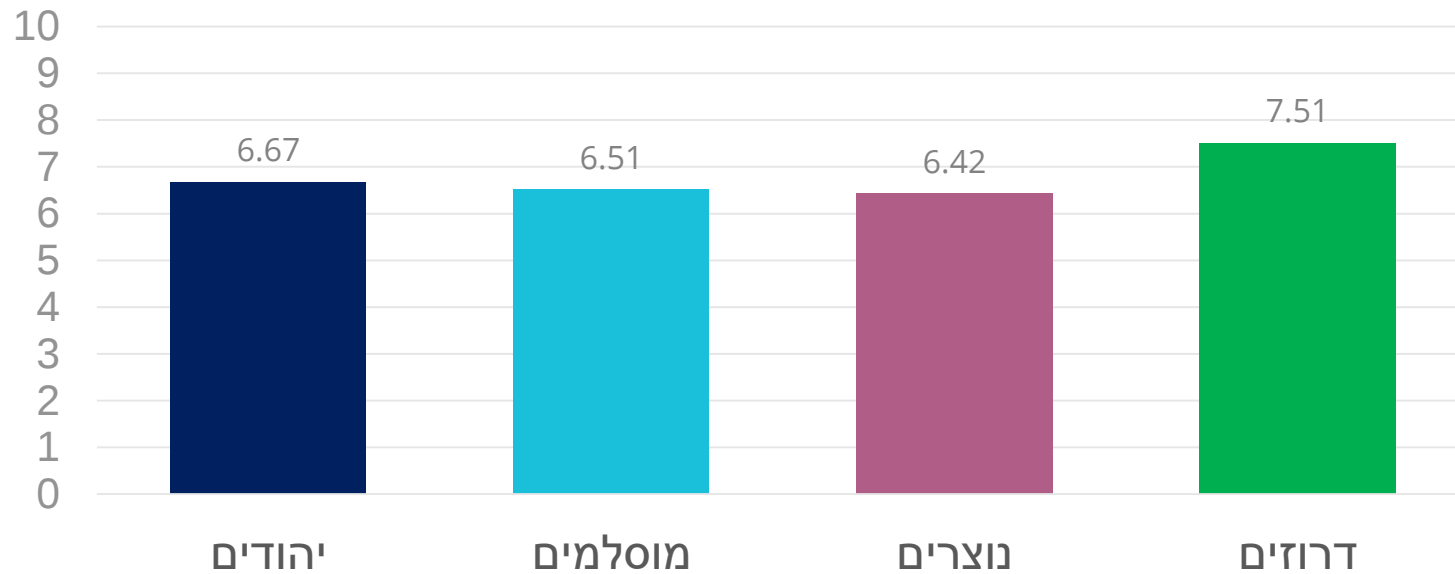
דתיות

תוצאות 2019 – רמה ג: ערכים ואמונות

דת

הסכמה עם הערכים והאמונות של "לחיות יחד"

הדרוזים גבוהים יותר במידת ההסכמה שלהם עם הערכים והאמונות של לחיות יחד. אין הבדלים בין שאר הקבוצות.

שמרנות-ליברליות

לאום

דת

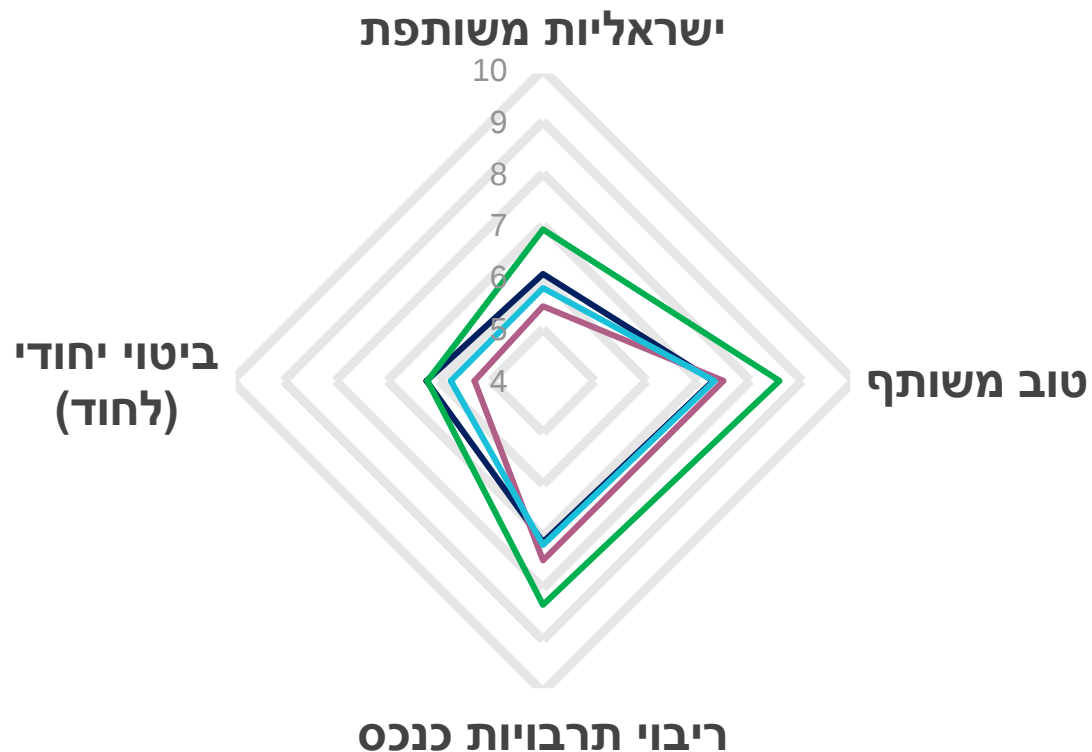
מוצא

דתיות

תוצאות 2019 – רמה ג: ערכים ואמונות דת

- מוסלמים
- נוצרים
- דרוזים
- יהודים

הדרוזים מזדהים יותר עם האמונה במחויבות לטוב משותף, עם ישראליות משותפת וריבוי תרבויות כנכס. הנוצרים פחות מסכימים עם הלגיטימציה לביטוי ייחודי של קבוצות במרחב הציבורי. הקבוצות דומות בשאר ההיבטים.

שמרנות-ליברליות

לאום

דת

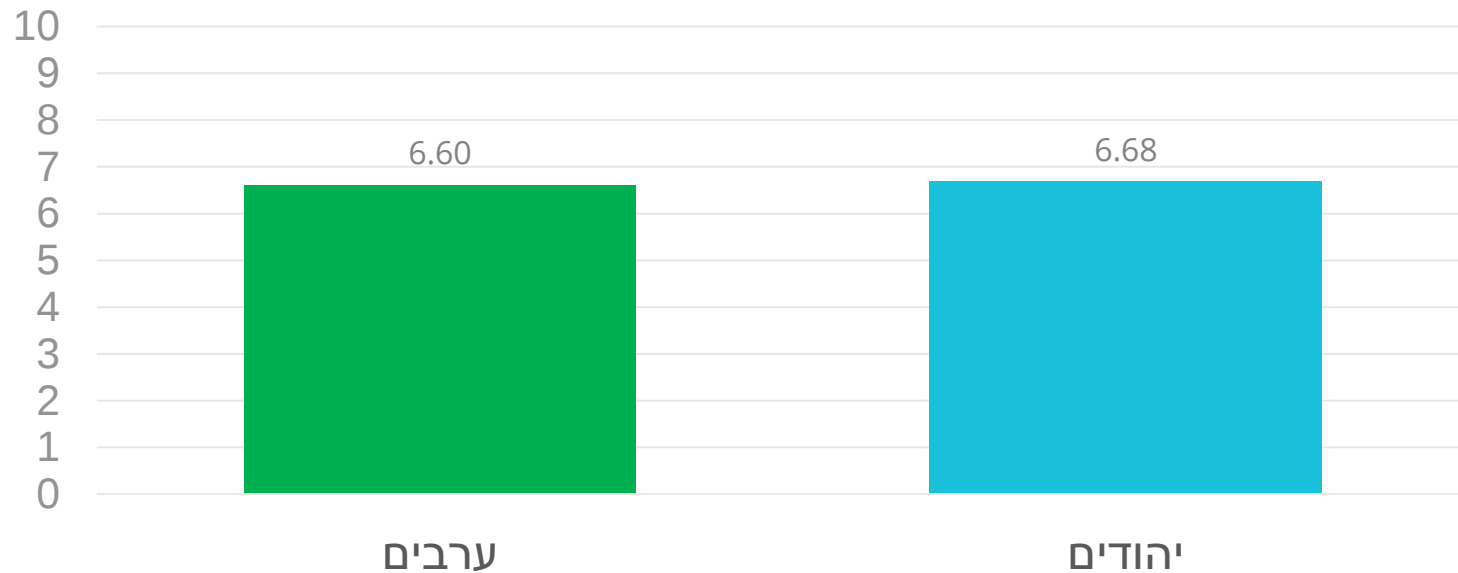
מוצא

דתיות

תוצאות 2019 – רמה ג: ערכים ואמונות לאום

הסכמה עם הערכים והאמונות של "לחיות יחד"

באופן כללי אין הבדל
בין יהודים וערבים
במידת ההזדהות
הכוללת שלהם עם
הערכים והאמונות של
לחיות יחד.

שמרנות-ליברליות

לאום

דת

מוצא

דתיות

תוצאות 2019 – רמה ג: ערכים ואמונות לאום

יהודים

ערבים

אין הבדלים בין יהודים וערבים בהזדהות עם כל הערכים של לחיות יחד, מלבד אחד - היהודים מזדהים יותר עם ביטוי ייחודי מערבים (הבדל הנובע מהקבוצה היהודית הדתית-חרדית בישראל).

שמרנות-ליברליות

לאום

דת

מוצא

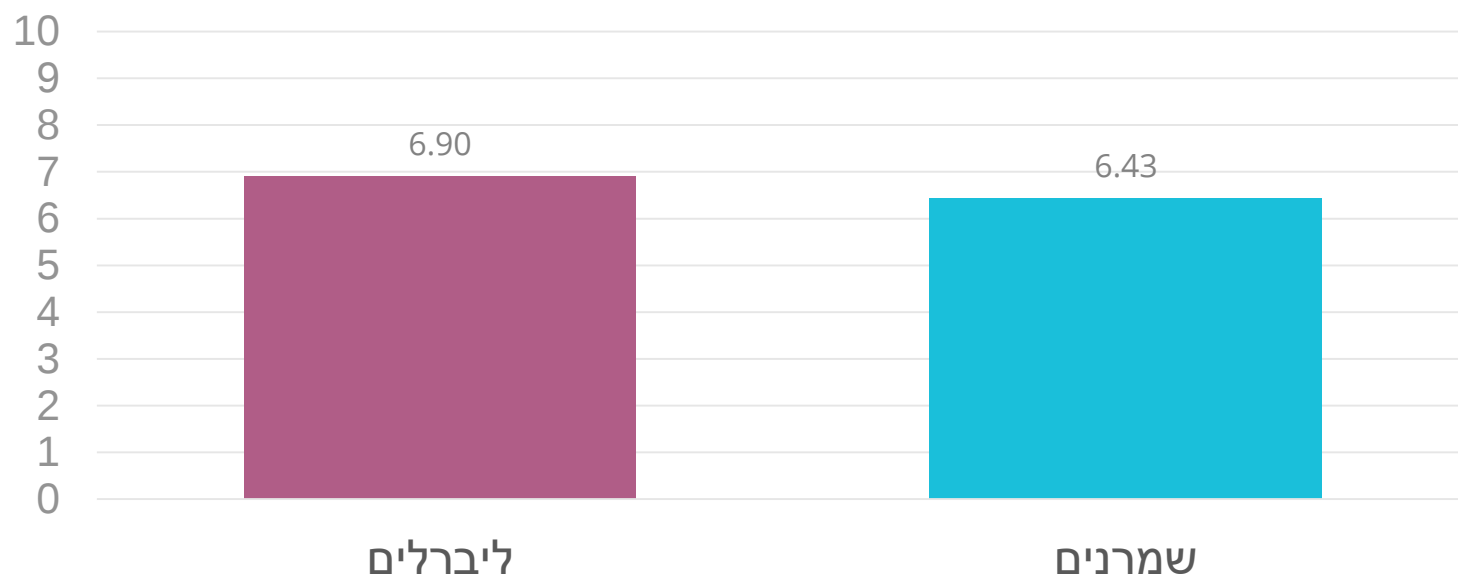
דתיות

תוצאות 2019 – רמה ג: ערכים ואמונות

שמרנות-ליברליות

הסכמה עם הערכים והאמונות של "לחיות יחד"

באופן כללי, ליברלים
מזדהים יותר עם הערכים
של לחיות יחד בהשוואה
לשמרנים.

שמרנות-ליברליות

לאום

דת

מוצא

דתיות

תוצאות 2019 – רמה ג: ערכים ואמונות

שמרנות-ליברליות

שמרנים

ליברלים

ליברלים מזדהים יותר עם הערכים של טוב משותף וריבוי תרבויות כנוס, אך פחות עם לגיטימציה לביטוי ייחודי של קבוצות במרחב הציבורי, וללא הבדל בהסכמה על ישראליות משותפת.

שמרנות-ליברליות

לאום

דת

מוצא

דתיות

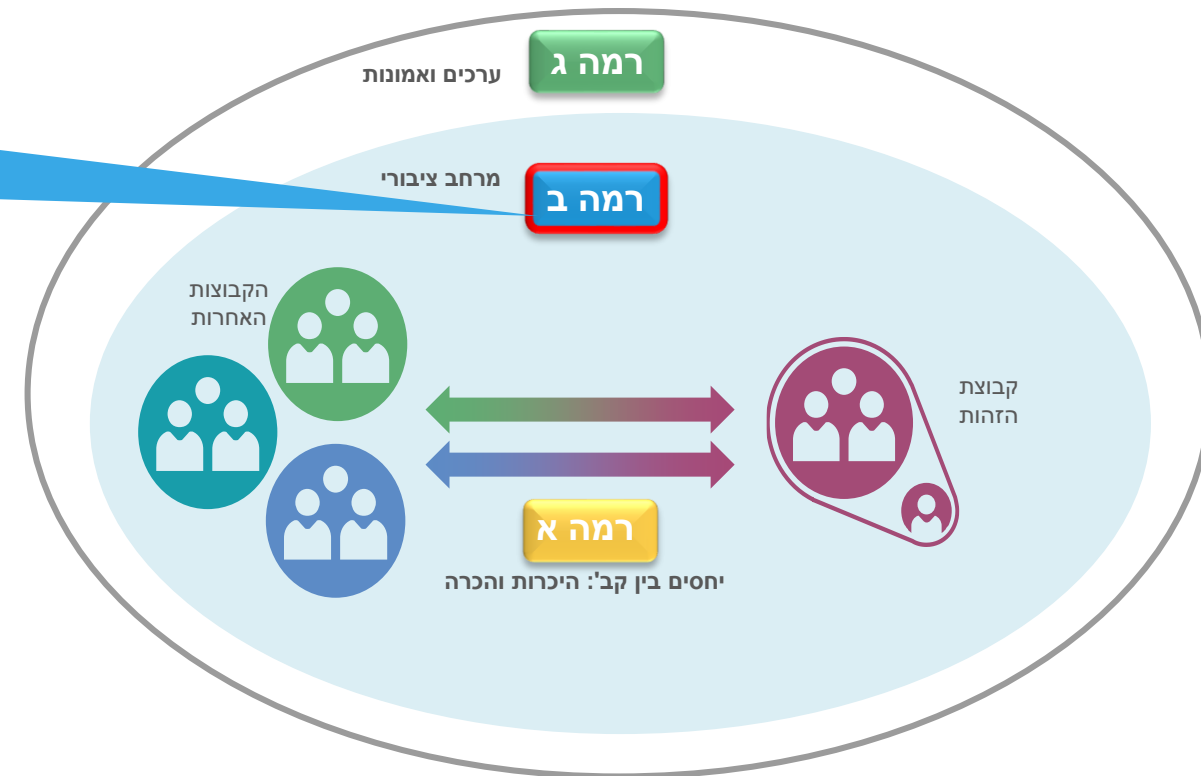
תוצאות 2019 – רמה ב: מרחב ציבורי

השתתפות בעיצוב המרחב הציבורי

ביטוי תרבותי במרחב הציבורי

התרבות שלי כנכס – הכרה מצד קבוצות אחרות

שאלון רמה

שמרנות-ליברליות

לאום

דת

מוצא

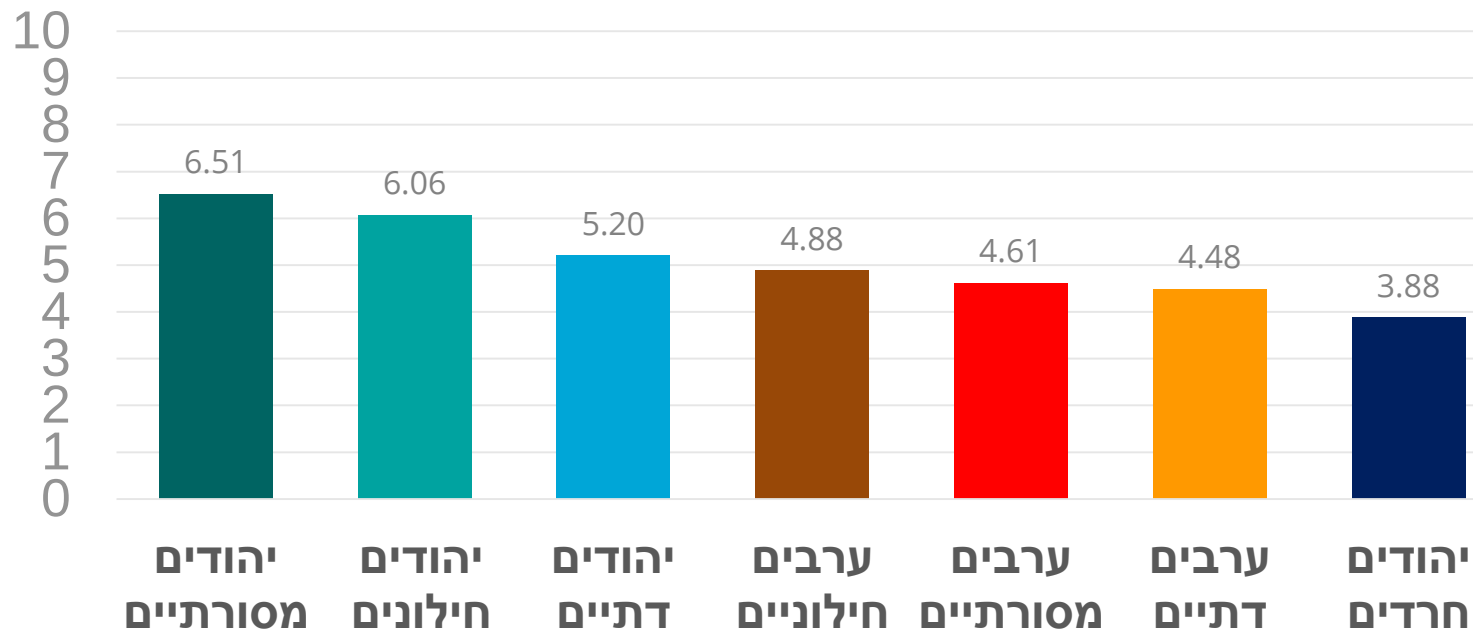
דתיות

תוצאות 2019 – רמה ב: מרחב ציבורי

דתיות

ממוצע תחושת ייצוג במרחב הציבורי לפי דתיות

יש הבדלים משמעותיים בין קבוצות הדתיות בתחושת הייצוג במרחב הציבורי. באופן כללי, תחושת הייצוג של רוב הקבוצות נמוכה. הקבוצה שמרגישה הכי פחות מיוצגת היא החרדים. הקבוצות מהחברה הערבית נמצאות בין החרדים ליהודים הלא חרדים, ואילו המסורתיים מרגישים הכי מיוצגים.

שמרנות-ליברליות

לאום

דת

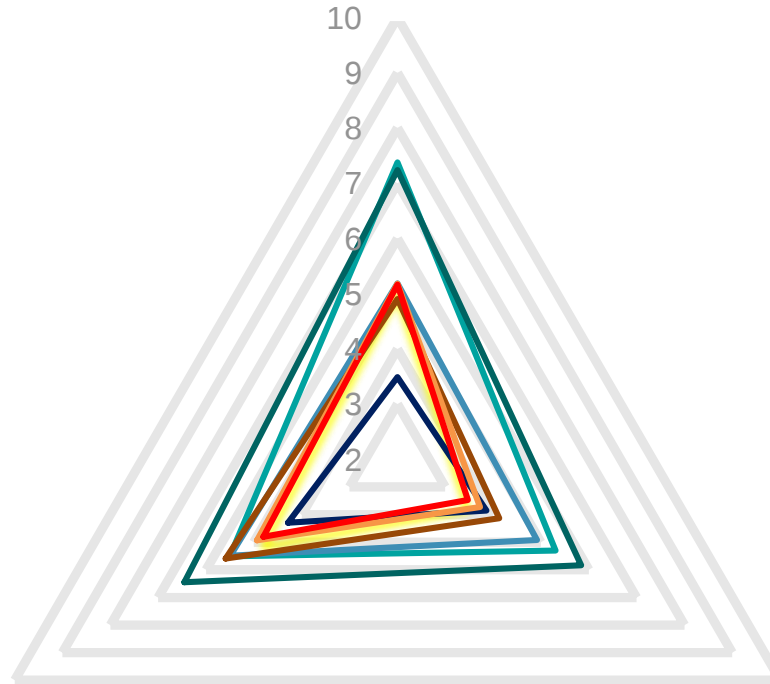
מוצא

דתיות

תוצאות 2019 – רמה ב: מרחב ציבורי דתי

ביטוי ציבורי

המסורתיים והחילונים מרגישים יותר מהקבוצות האחרות תחושת ייצוג וביטוי ציבורי והמסורתיים גבוהים יותר בתחושת ההכרה מצד קבוצות אחרות. גם חרדים וגם ערבים נמוכים בכל הדירוגים, אך ערבים (ללא קשר לדת) נמוכים יותר בתחושת הייצוג במוקדי קבלת החלטות והחרדים נמוכים יותר בתחושת הביטוי הציבורי.

הכרה מצד קבוצות אחרות

תחושת ייצוג

שמרנות-ליברליות

לאום

דת

מוצא

דתיות

תוצאות 2019 – רמה ב: מרחב ציבורי דתי

- יהודים חילונים
- יהודים מסורתיים
- יהודים דתיים
- יהודים חרדים

ביטוי ציבורי

10

9

8

7

6

5

4

3

2

הכרה מצד
קבוצות אחרות

תחושת ייצוג

ערבים חילונים

ערבים מסורתיים

ערבים דתיים

ביטוי ציבורי

10

9

8

7

6

5

4

3

2

הכרה מצד
קבוצות אחרות

תחושת ייצוג

שמרנות-ליברליות

לאום

דת

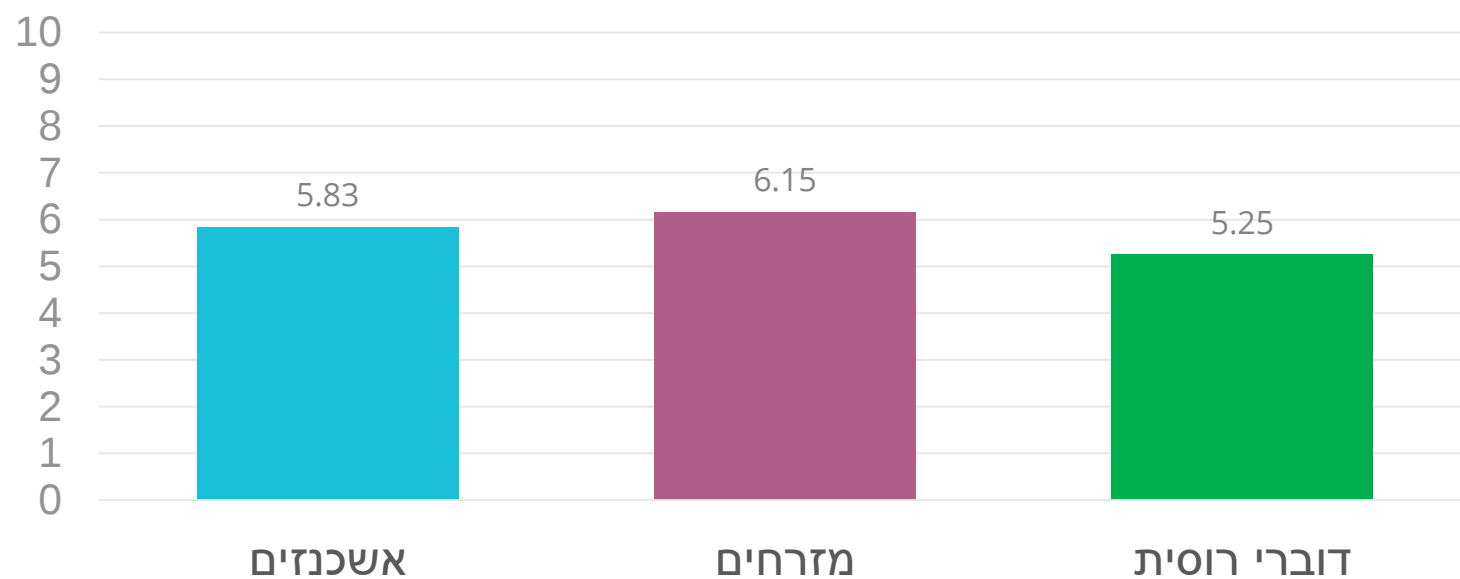
מוצא

דתיות

תוצאות 2019 – רמה ב: מרחב ציבורי מוצא

ממוצע תחושת ייצוג במרחב הציבורי לפי מוצא של יהודים

מבין קבוצות המוצא השונות בחברה היהודית, דוברי רוסית חשים בממוצע הכי פחות מיוצגים במרחב הציבורי ומזרחים חשים הכי מיוצגים.

שמרנות-ליברליות

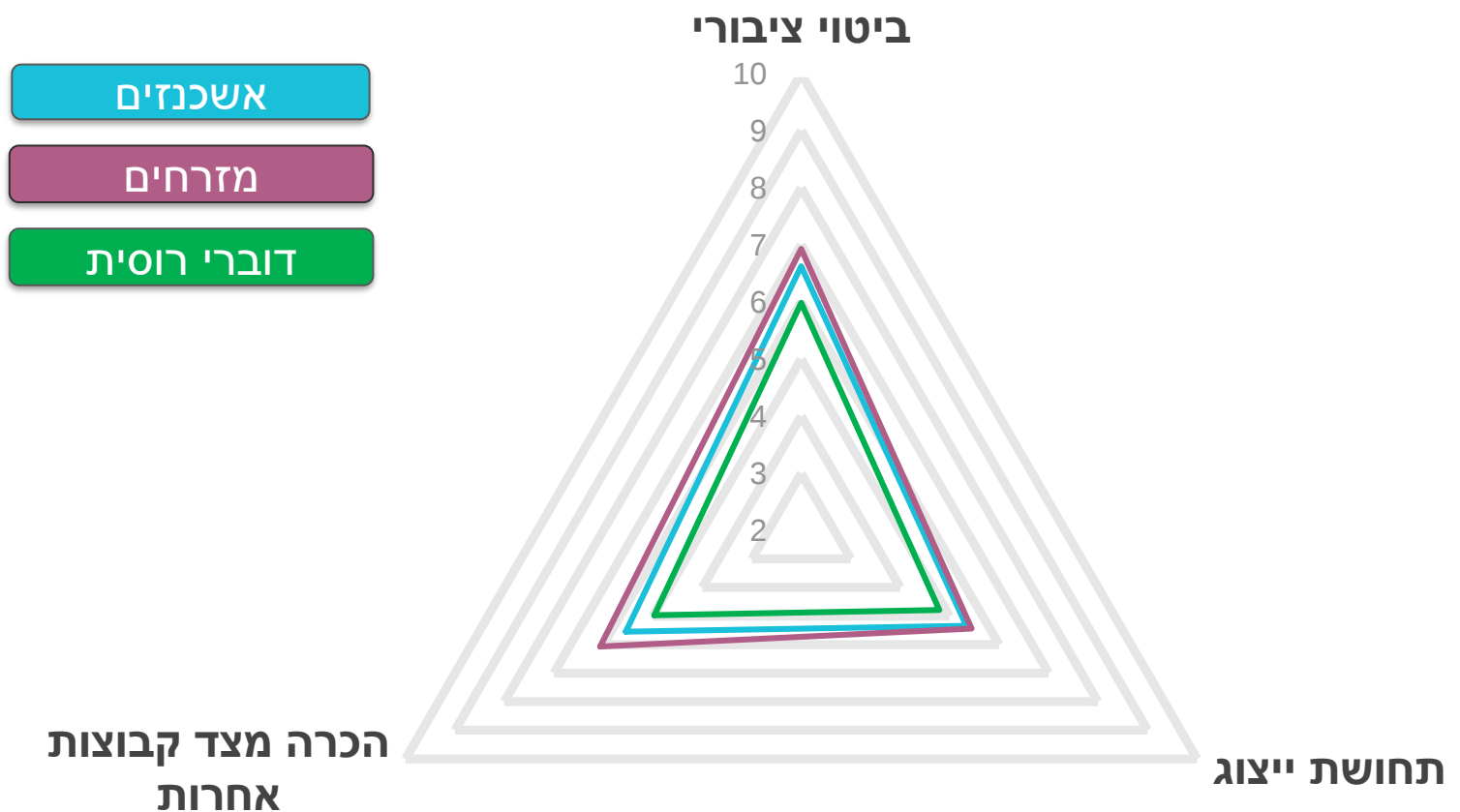
לאום

דת

מוצא

דתיות

תוצאות 2019 – רמה ב: מרחב ציבורי מוצא

מזרחים חשים כי הם מקבלים יותר הכרה לתרבות שלהם מקבוצות דוברי רוסית חשים כי הם מקבלים הכי מעט. לא נמצאו הבדלים משמעותיים ביתר המדדים

שמרנות-ליברליות

לאום

דת

מוצא

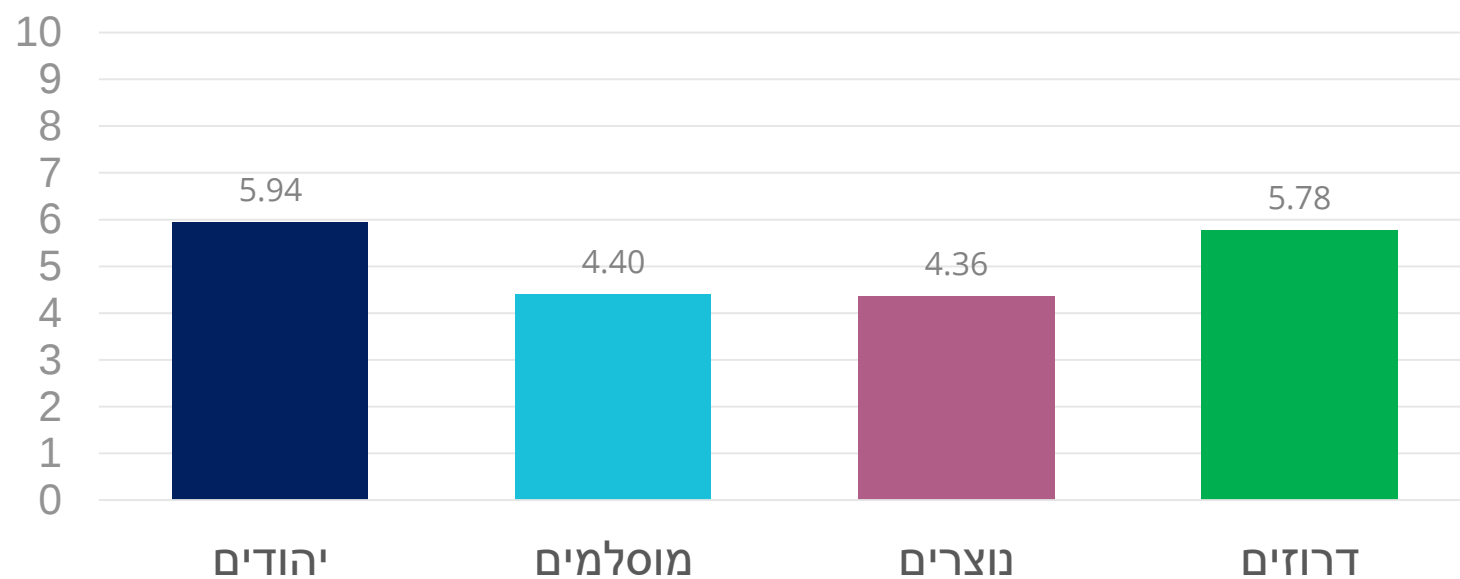
דתיות

תוצאות 2019 – רמה ב: מרחב ציבורי

דת

ממוצע תחושת ייצוג במרחב הציבורי לפי דת

תחושת הייצוג של דרוזים ויהודים במרחב הציבורי גבוהה משמעותית מתחושת הייצוג של מוסלמים ונוצרים.

שמרנות-ליברליות

לאום

דת

מוצא

דתיות

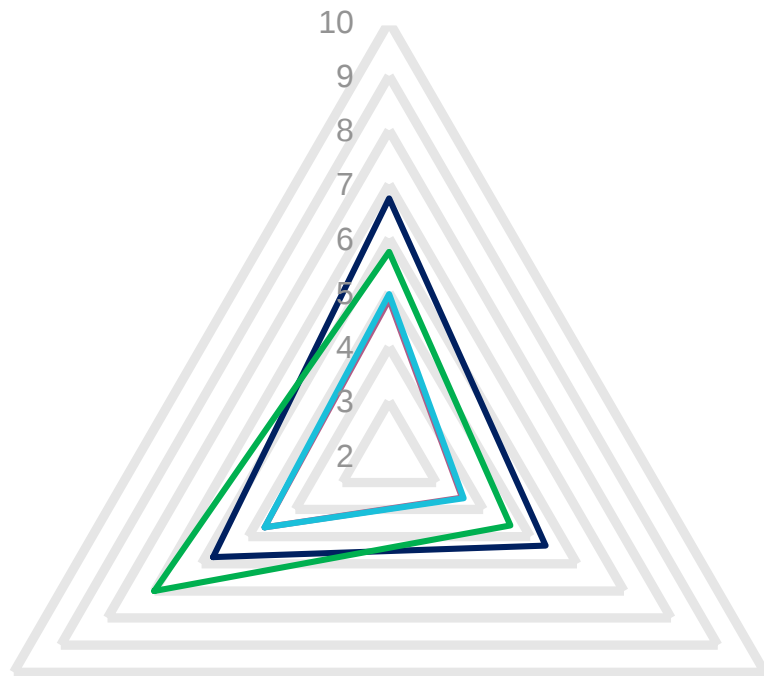
תוצאות 2019 – רמה ב: מרחב ציבורי

דת

- מוסלמים
- נוצרים
- דרוזים
- יהודים

ביטוי ציבורי

תחושת ייצוג

הכרה מצד קבוצות אחרות

על אף שתחושת הייצוג הכוללת במרחב הציבורי של יהודים ודרוזים דומה, יהודים מרגישים יותר ייצוג בקבלת החלטות וביטוי תרבותי והדרוזים חשים כי הם מקבלים משמעותית יותר הכרה מצד קבוצות אחרות.

שמרנות-ליברליות

לאום

דת

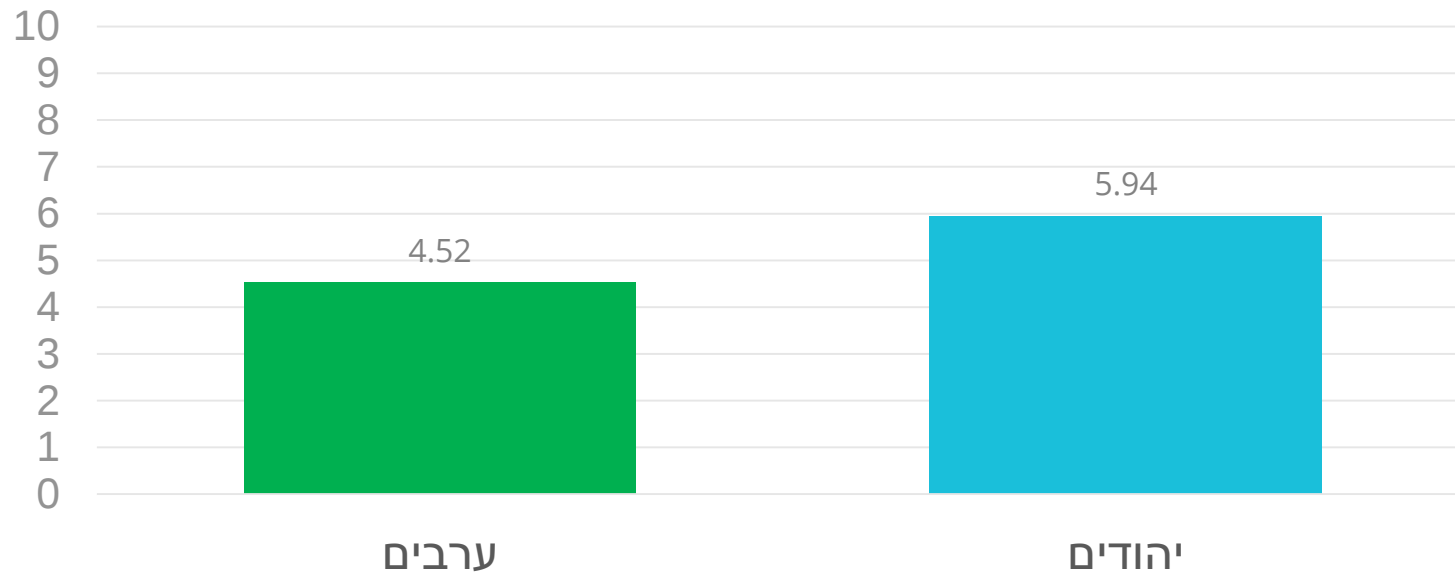
מוצא

דתיות

תוצאות 2019 – רמה ב: מרחב ציבורי לאום

ממוצע תחושת ייצוג במרחב הציבורי לפי לאום

יהודים מרגישים משמעותית מיוצגים יותר במרחב הציבורי לעומת ערבים.

שמרנות-ליברליות

לאום

דת

מוצא

דתיות

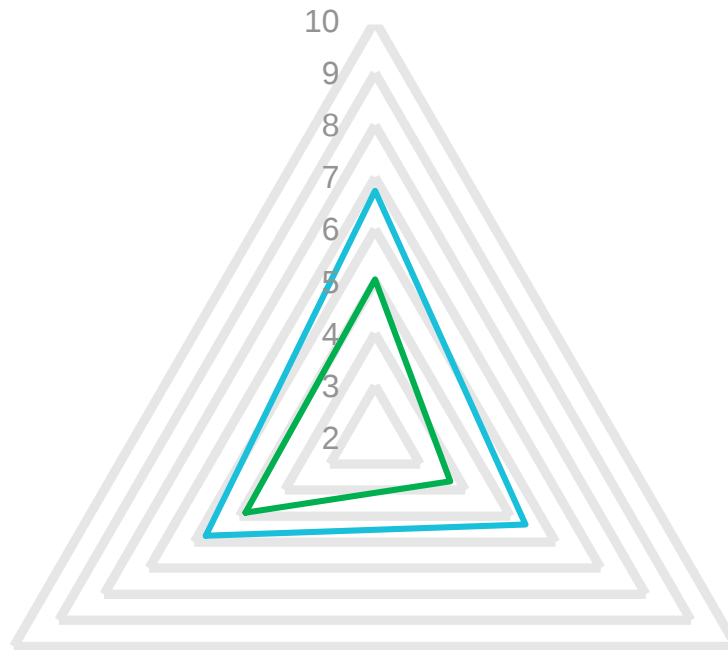
תוצאות 2019 – רמה ב: מרחב ציבורי לאום

יהודים

ערבים

ביטוי ציבורי

תחושת הייצוג נמוכה אצל הערבים בהשוואה ליהודים בכל המדדים, אך ההבדלים משמעותיים בעיקר בתחושת הביטוי הציבורי והייצוג.

שמרנות-ליברליות

לאום

דת

מוצא

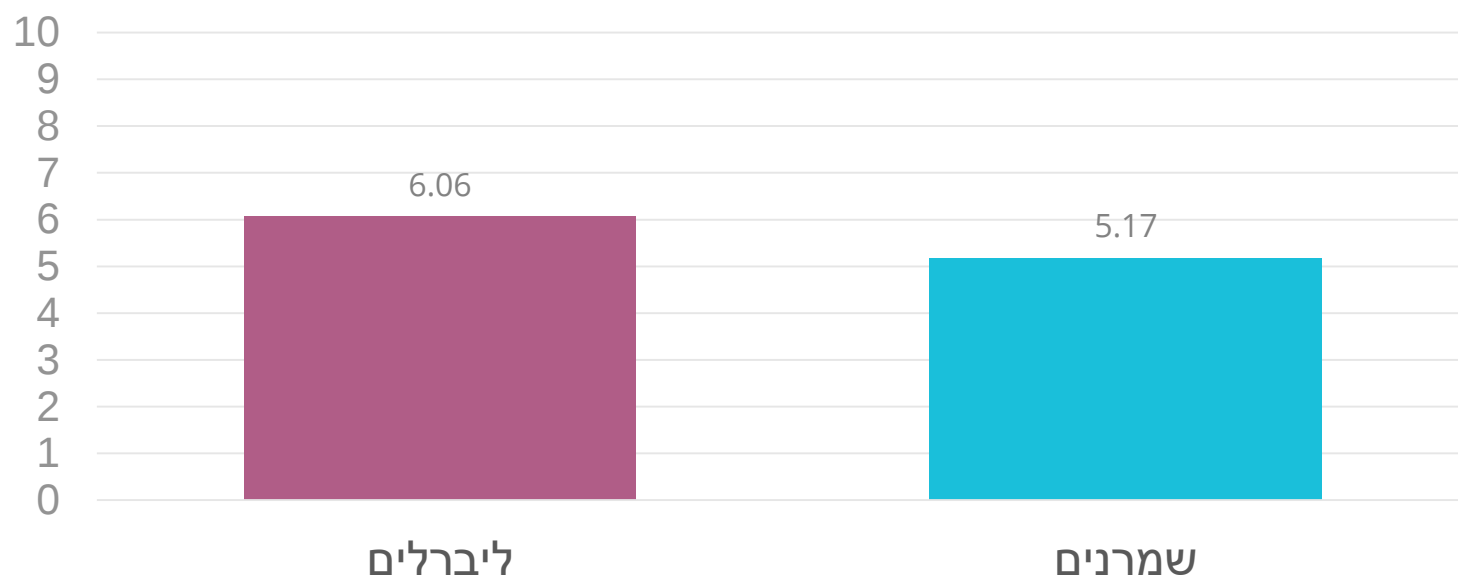
דתיות

תוצאות 2019 – רמה ב: מרחב ציבורי

שמרנות-ליברליות

ממוצע תחושת ייצוג במרחב הציבורי לפי רמת ליברליות

אנשים אשר מגדירים את עצמם כליברלים מרגישים תחושת ייצוג גבוהה יותר במרחב הציבורי בהשוואה לאנשים אשר תופסים את עצמם כשמרנים.

שמרנות-ליברליות

לאום

דת

מוצא

דתיות

תוצאות 2019 – רמה ב: מרחב ציבורי

שמרנות-ליברליות

שמרנים

ליברלים

ביטוי ציבורי

10

9

8

7

6

5

4

3

2

תחושת ייצוג

הכרה מצד קבוצות אחרות

ליברלים מרגישים כי יש להם יותר ביטוי תרבותי במרחב הציבורי ויותר תחושת ייצוג ובמידה פחותה גם יותר הכרה מצד קבוצות אחרות בהשוואה לשמרנים.

שמרנות-ליברליות

לאום

דת

מוצא

דתיות

תוצאות 2019 – רמה א: יחסים בין קבוצות

קשרים בלתי-פורמאליים

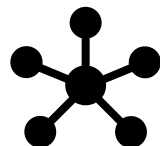
תרבות כנס - הכרה בתרבויות אחרות

אמפתיה והכרה בכאב

שאלון
רמה

מפת קשרים בין קבוצות

ערבים
ויهودים לפי
דת ודתיות

קבוצות
מודרות

דת בתוך
החברה
הערבית

דתיות בתוך
החברה
היהודית

מפה כללית

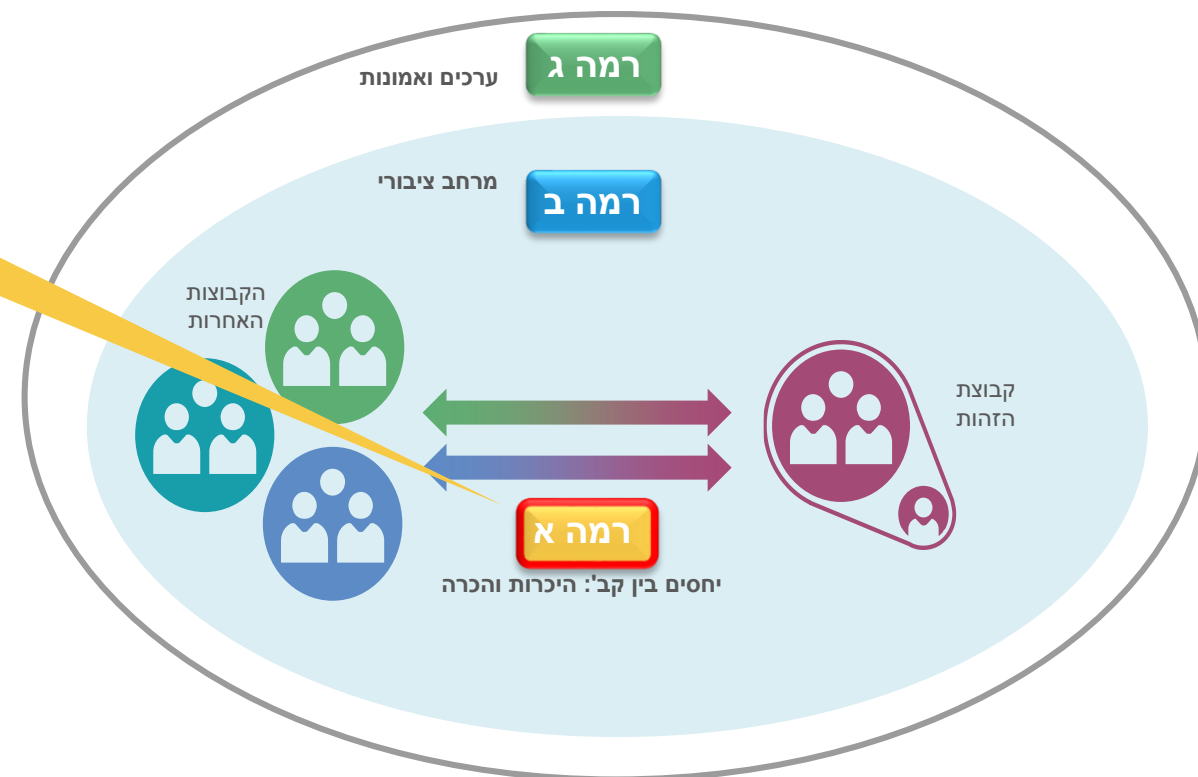
שמרנות-ליברליות

לאום

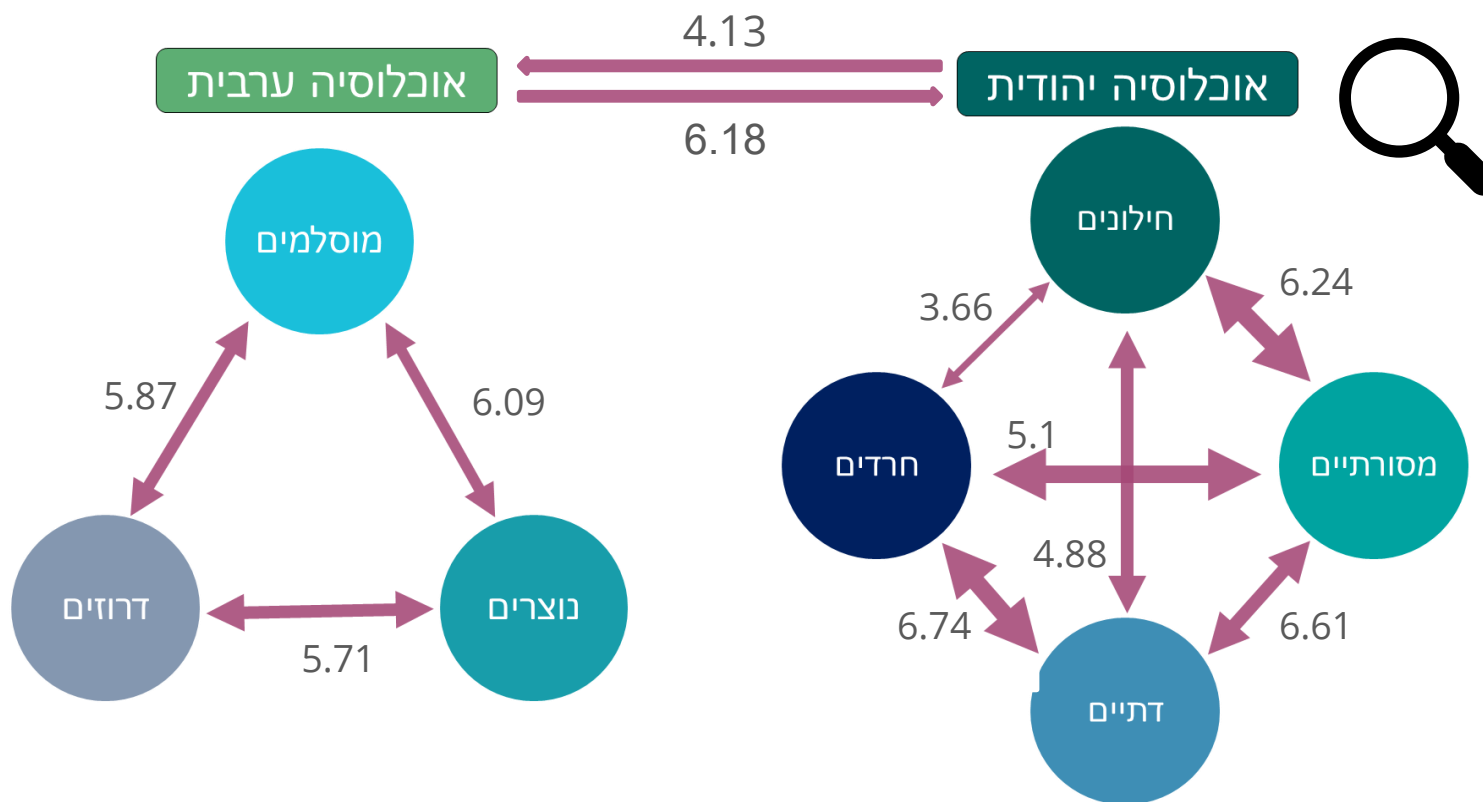
דת

מוצא

דתיות

תוצאות 2019 – רמה א: יחסים בין קבוצות

היחס של ערבים כלפי יהודים יותר חיובי באופן משמעותי מהיחס של יהודים כלפי ערבים. בחברה היהודית, היחסים השליליים ביותר שנמצאו בין קבוצות המרכיבות את החברה היהודית הם בין חילונים לחרדים, היחסים של הדתיים והמסורתיים טובים יותר בממוצע. בחברה הערבית, היחסים דומים כאשר היחסים בין הנוצרים למוסלמים הם החיוביים ביותר.

עובי החיצים מייצג את הממוצע של הערכת כל קבוצה כלפי השנייה.

שמרנות-ליברליות

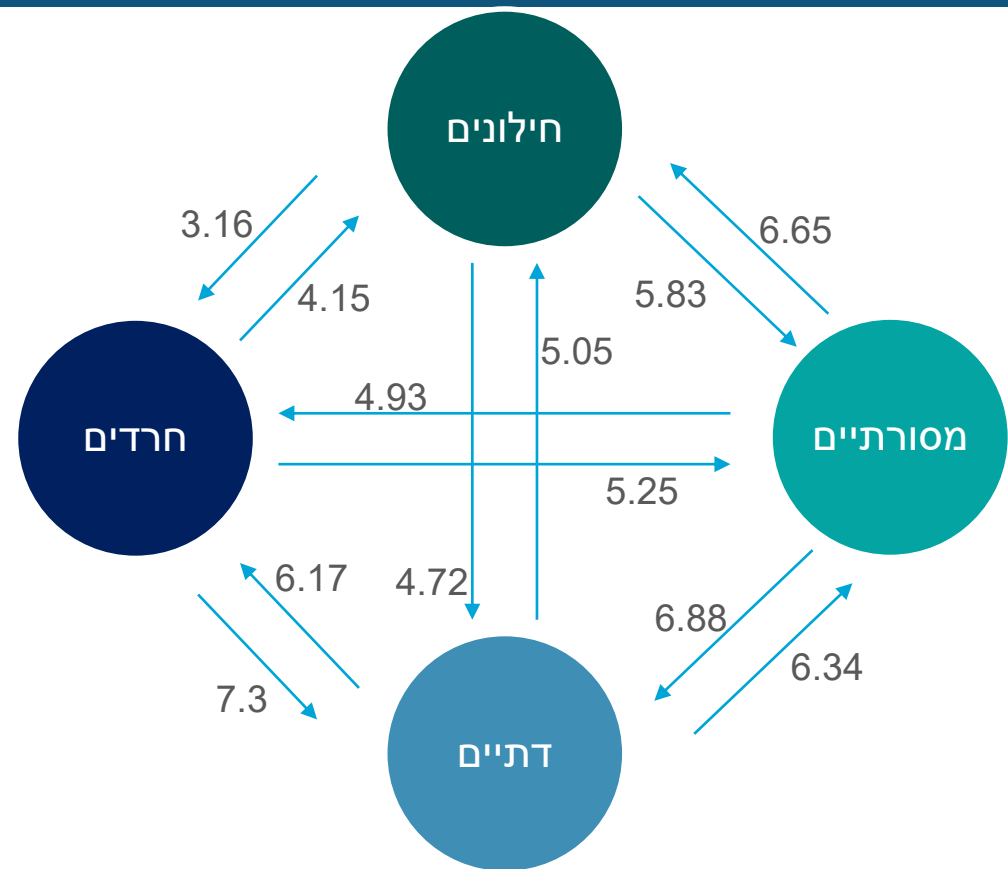
לאום

דת

מוצא

דתיות

תוצאות 2019 – רמה א: יחסים בין קבוצות

היחס של החרדים כלפי שאר הקבוצות חיובי יותר (5.57) מהיחס של שאר הקבוצות כלפיהם (4.76). היחס של החילונים כלפי שאר הקבוצות שלילי יותר (4.57) מהיחס של שאר הקבוצות כלפיהם (5.29).

גורם מעריך	הערכה כלפי חילונים	הערכה כלפי מסורתיים	הערכה כלפי דתיים	הערכה כלפי חרדים	ממוצע ההכרה
חילוני		5.83	4.72	3.16	4.57
מסורתי	6.66		6.88	4.94	6.16
דתי	5.05	6.35		6.17	5.86
חרדי	4.16	5.26	7.31		5.57
	5.29	5.81	6.30	4.76	

חישוב ממוצע ההכרה של כל קבוצה כלפי הקבוצות היהודיות האחרות (הטורים). המידה בה כל קבוצה מוערכת על ידי הקבוצות האחרות (השורות).

שמרנות-ליברליות

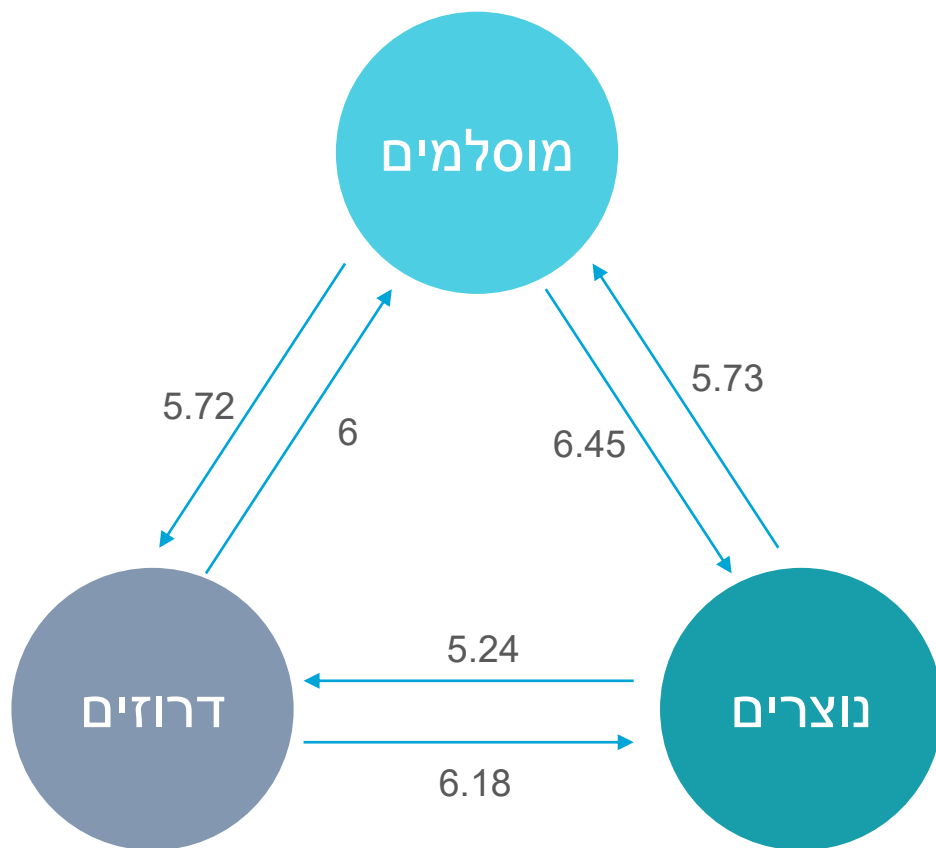
לאום

דת

מוצא

דתיות

תוצאות 2019 – רמה א: יחסים בין קבוצות

קיימת חוסר סימטריה ביחס של קבוצות הדת השונות – (1) ההכרה בכאב ובתרבות של הדרוזים כלפי מוסלמים ונוצרים גבוהה יותר מהיחס של המוסלמים והנוצרים כלפי הדרוזים. (2) ההכרה בכאב ובתרבות של הנוצרים כלפי מוסלמים ודרוזים נמוכה יותר מההכרה של קבוצות אלו כלפי הנוצרים.

שמרנות-ליברליות

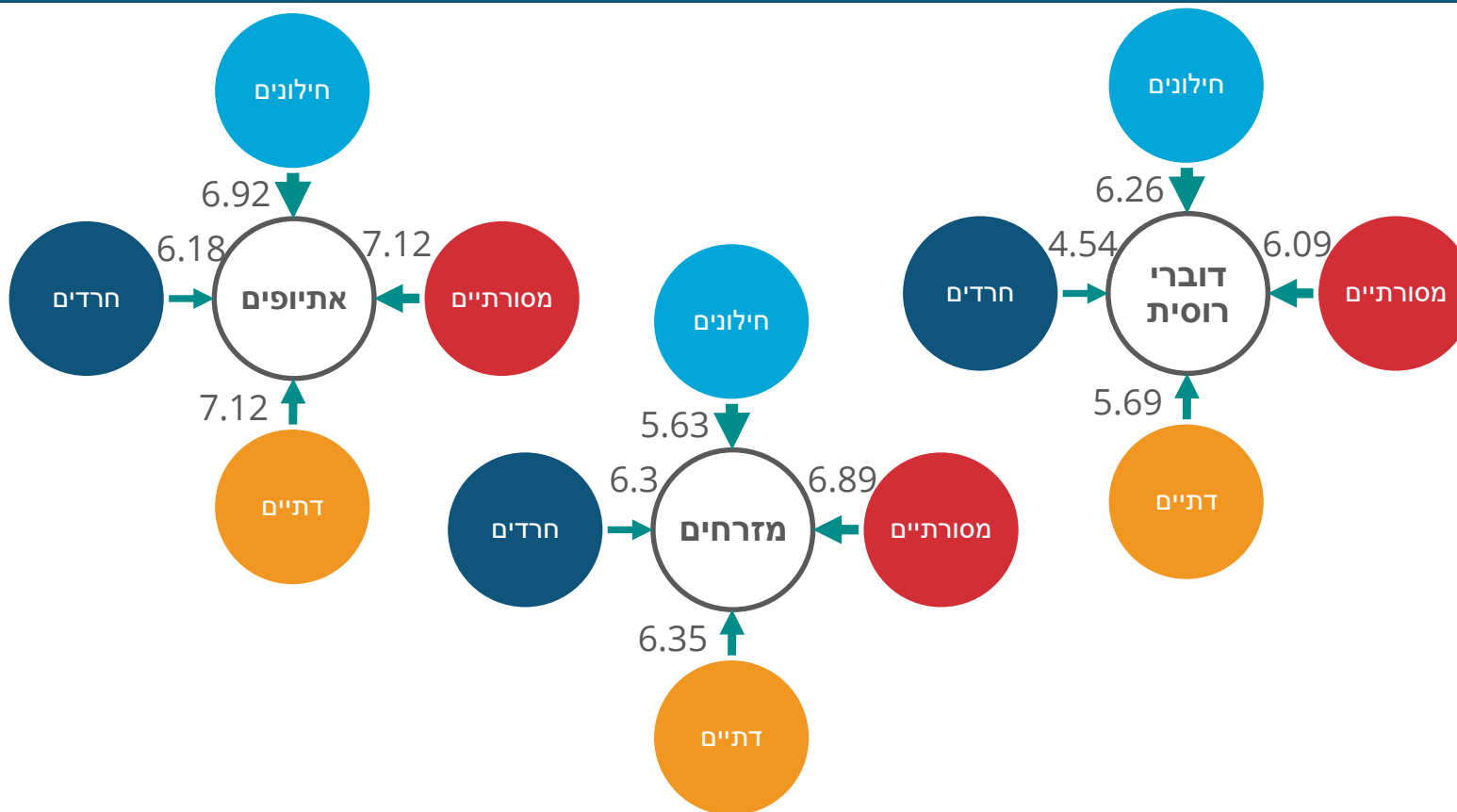
לאום

דת

מוצא

דתיות

תוצאות 2019 – רמה א: יחסים בין קבוצות

החרדים הם הקבוצה בעלת ההכרה הנמוכה ביותר כלפי קבוצות העולים. לחילונים ומסורתיים יש את ההכרה הגבוהה ביותר כלפי דוברי רוסית, ולמסורתיים ודתיים ההכרה הגבוהה ביותר כלפי אתיופים.

שמרנות-ליברליות

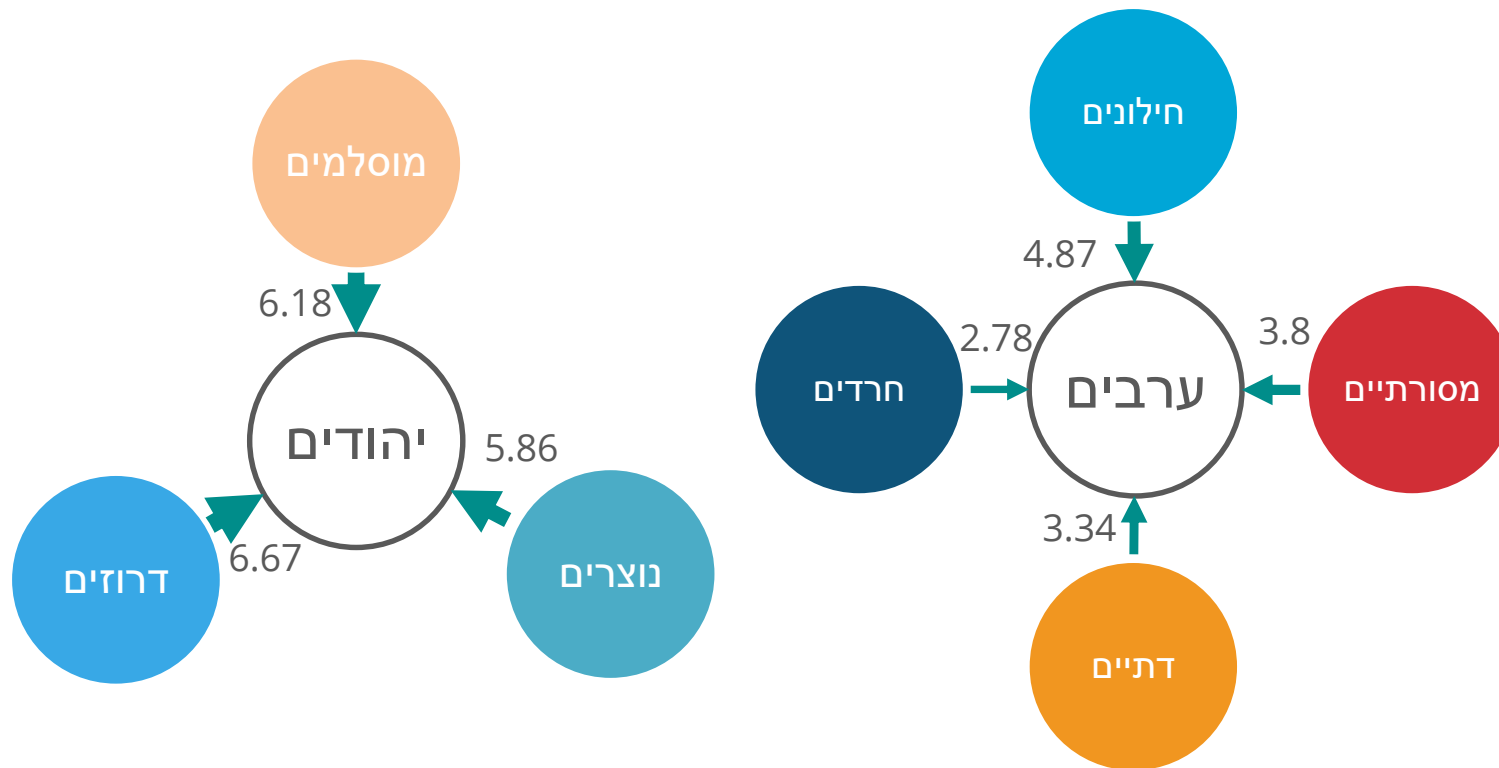
לאום

דת

מוצא

דתיות

תוצאות 2019 – רמה א: יחסים בין קבוצות

יש הבדל ניכר בין רמות דתיות ודתות שונות ביחס לקבוצת הלאום השנייה ביחס של יהודים לערבים, כל שככל שהקבוצה דתית יותר, כך יש פחות הכרה. במגזר הערבי, היחס של הנוצרים שלילי יותר ושל הדרוזים חיובי יותר כלפי החברה היהודית בישראל.

שמרנות-ליברליות

לאום

דת

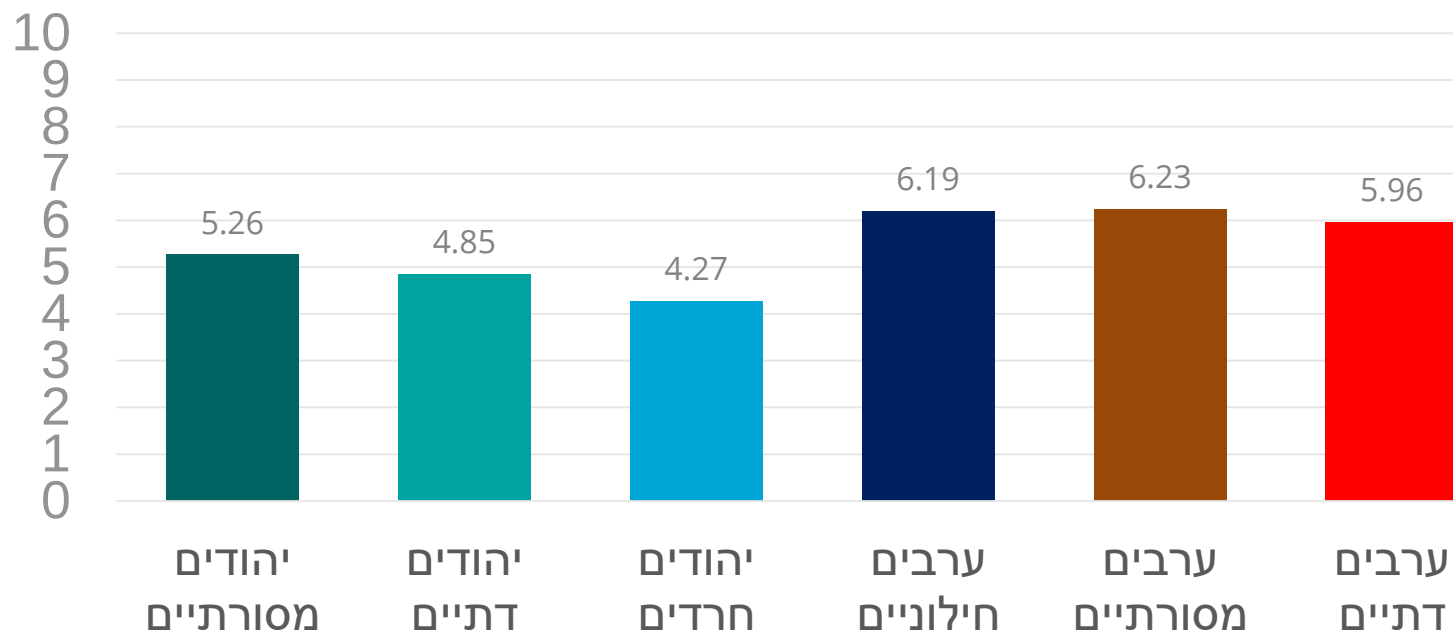
מוצא

דתיות

תוצאות 2019 – רמה א: יחסים בין קבוצות דתיות

ממוצע היחסים בין הקבוצות לפי דתיות

באופן כללי, יהודים מדורגים נמוך יותר במדד היחסים בין הקבוצות. בנוסף, גם בקרב האוכלוסיה היהודית וגם בקרב האוכלוסיה הערבית ניתן לראות כי הקבוצות הדתיות מדורגות נמוך יותר במדד היחסים בין קבוצות.

שמרנות-ליברליות

לאום

דת

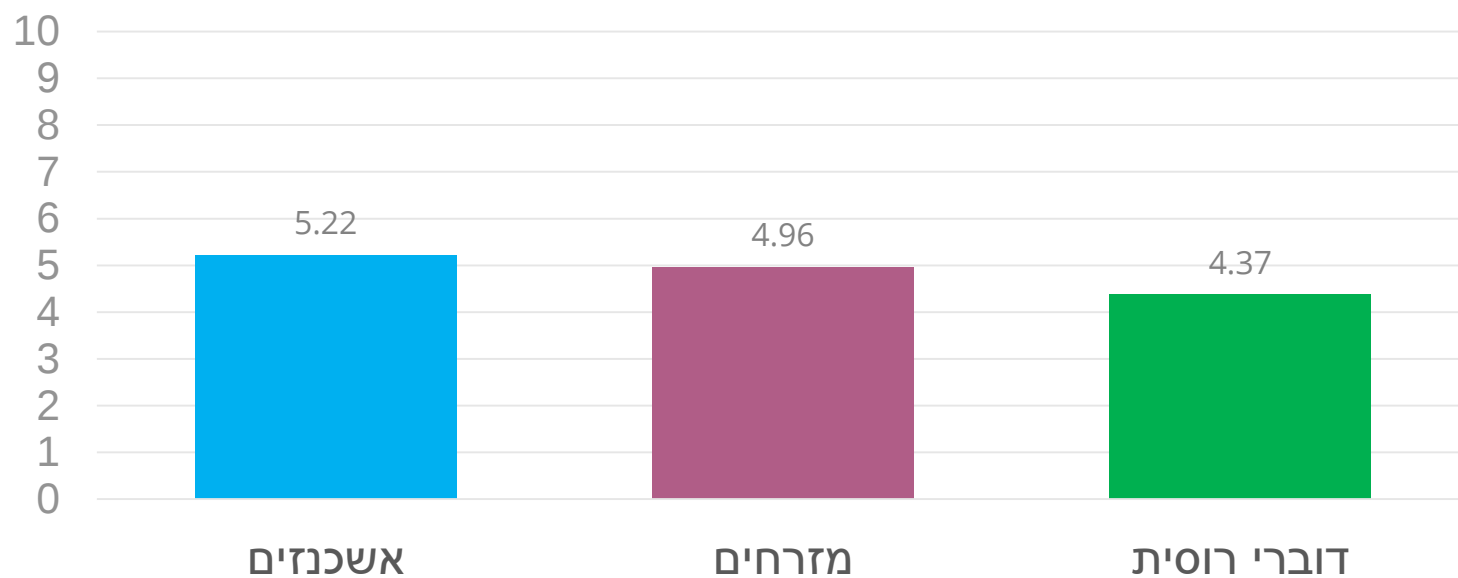
מוצא

דתיות

תוצאות 2019 – רמה א: יחסים בין קבוצות מוצא

ממוצע היחסים בין הקבוצות לפי מוצא של יהודים

מידת ההיכרות וההכרה של דוברי רוסית כלפי הקבוצות האחרות נמוכה יותר. אין הבדל משמעותי בין אשכנזים למזרחים.

שמרנות-ליברליות

לאום

דת

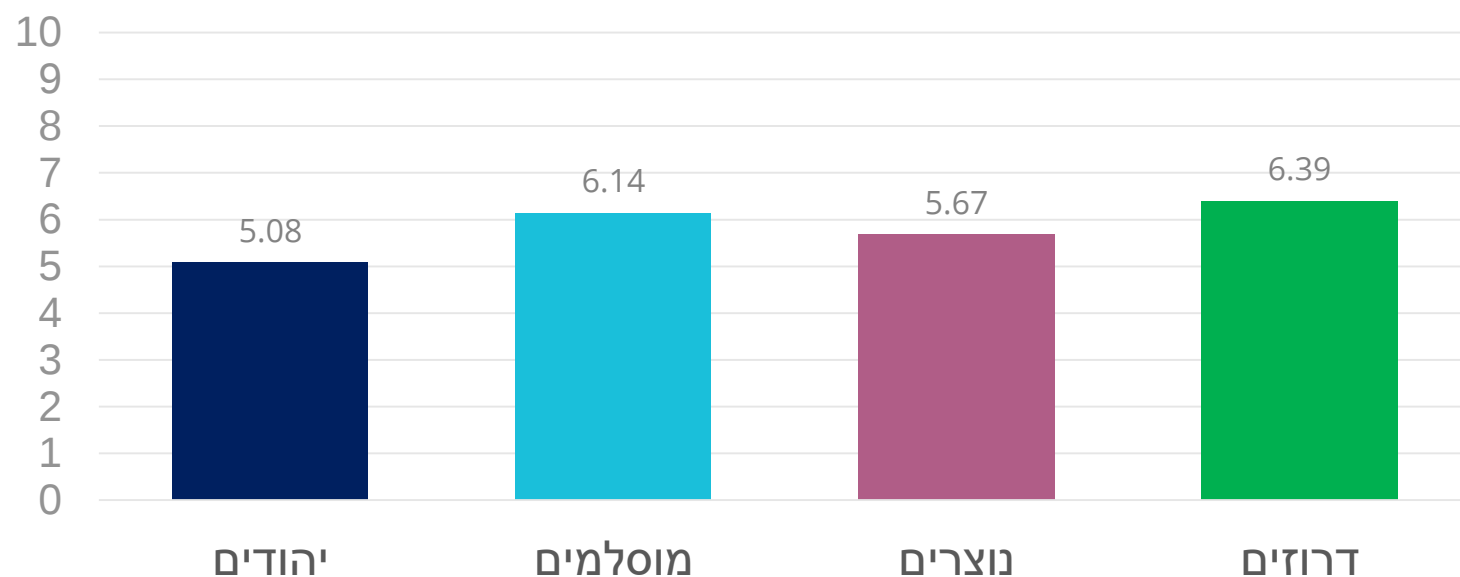
מוצא

דתיות

תוצאות 2019 – רמה א: יחסים בין קבוצות דת

ממוצע היחסים בין הקבוצות לפי דת

יהודים מדורגים הכי נמוך במדד היחסים בין קבוצות ודרוזים מדורגים הכי גבוה.

שמרנות-ליברליות

לאום

דת

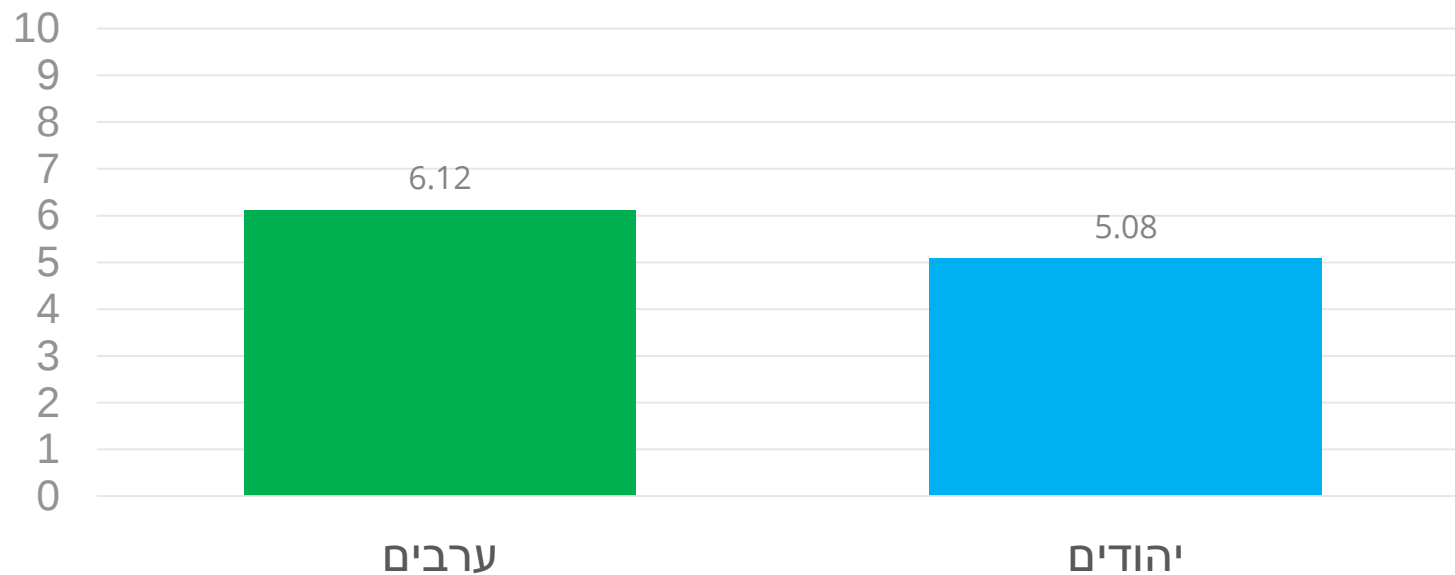
מוצא

דתיות

תוצאות 2019 – רמה א: יחסים בין קבוצות לאום

ממוצע היחסים בין קבוצות לפי לאום

ערבים מדורגים גבוה יותר
במדד היחסים בין קבוצות.

שמרנות-ליברליות

לאום

דת

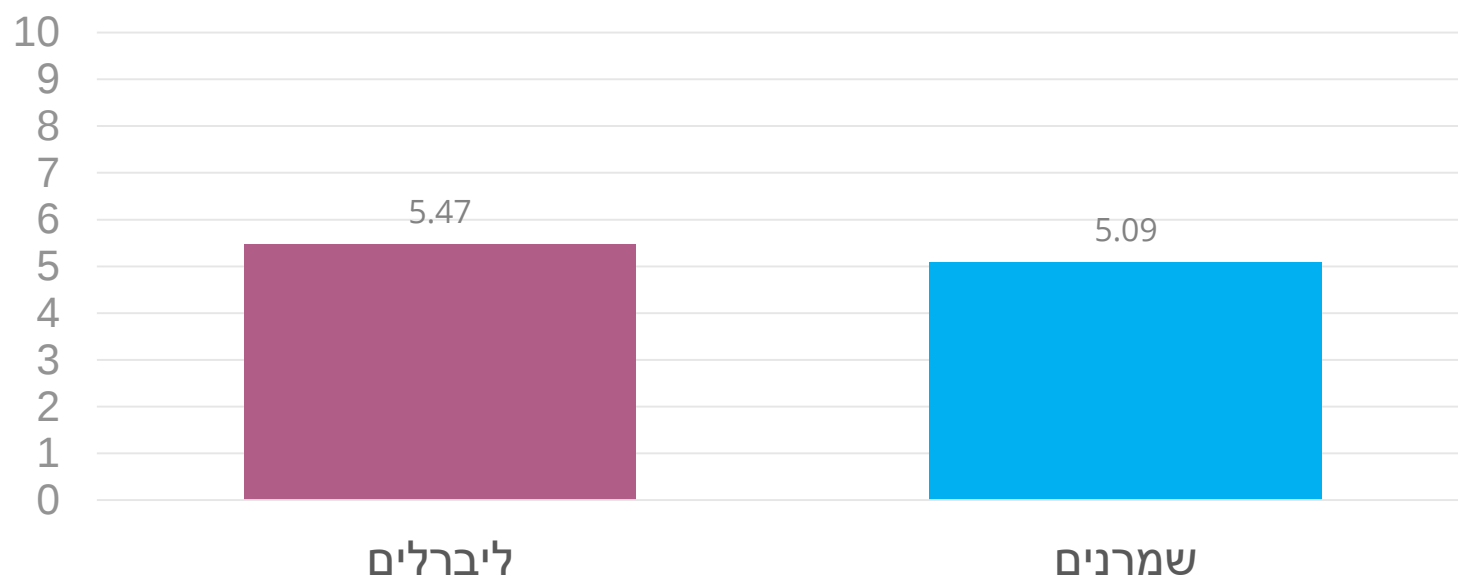
מוצא

דתיות

תוצאות 2019 – רמה א: יחסים בין קבוצות שמרנות-ליברליות

ממוצע היחסים בין הקבוצות לפי רמת ליברליות

אנשים אשר תופסים את עצמם כליברלים מדורגים מעט יותר גבוה במדד היחסים בין קבוצות.

שמרנות-ליברליות

לאום

דת

מוצא

דתיות

תוצאות 2019 – שאלות מחקר וממצאים מרכזיים

האם תפיסת לחיות יחד יכולה להוות מכנה משותף לקבוצות השונות בחברה הישראלית?

מהן נקודות החולשה ביחסים בין קבוצות בישראל?

אילו אוכלוסיות מרגישות מיוצגות ואילו אוכלוסיות מרגישות לא מיוצגות במרחב הציבורי?

האם ליברליות ושמרנות קשורות להערכה כלפי תרבויות אחרות?

תוצאות 2019 – שאלות מחקר וממצאים מרכזיים

לאיזו קבוצה יש מדד לחיות יחד גבוה במיוחד?

כיצד קשורה תפיסת הזהות הפנים קבוצתית למדד לחיות יחד?

מה הקשר בין מפגש בין יהודים לערבים ליחסים ביניהם?

האם קיימים הבדלים מגדריים במדדי לחיות יחד בחברה הערבית?

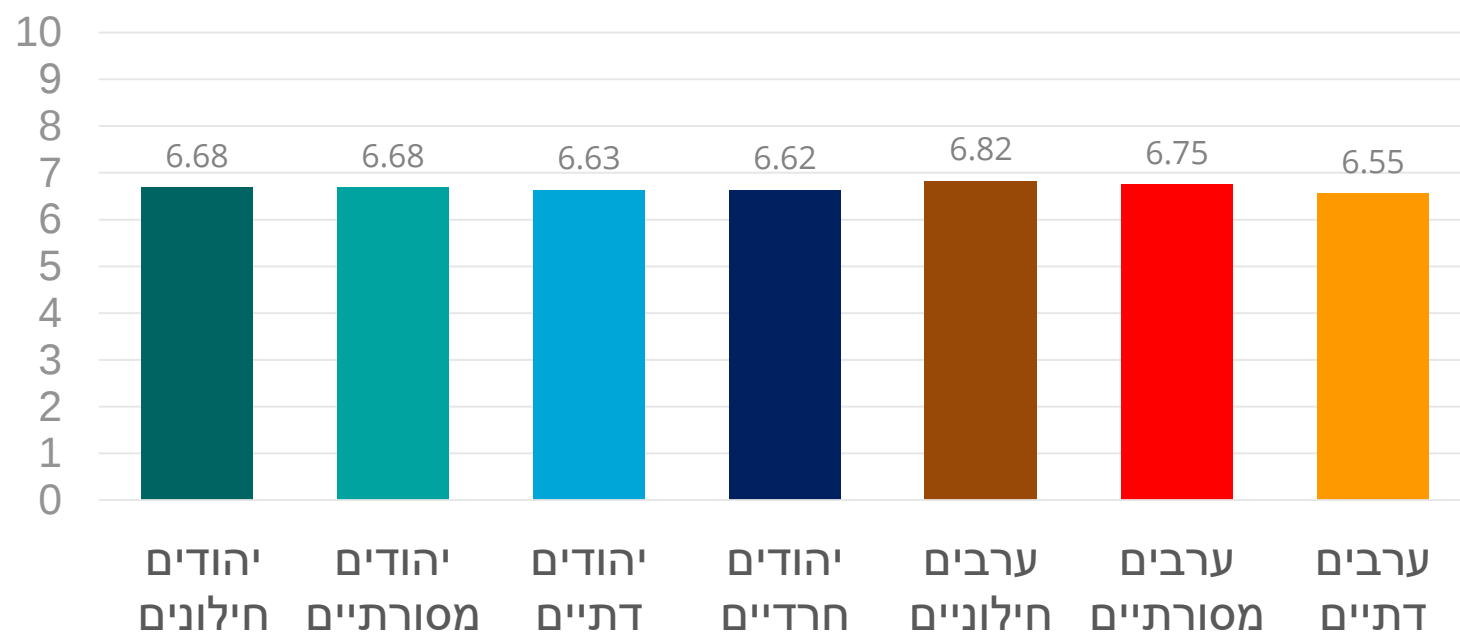

תוצאות 2019 – רמה ג:

ערכים ואמונות דתיות לפי רמת דתיות

חזרה לשאלות

הסכמה עם הערכים והאמונות של "לחיות יחד"

מדד לחיות יחד משקף תפיסה אשר ככלל מקובלת במידה שווה על הקבוצות השונות בחברה הישראלית.

שמרנות-ליברליות

לאום

דת

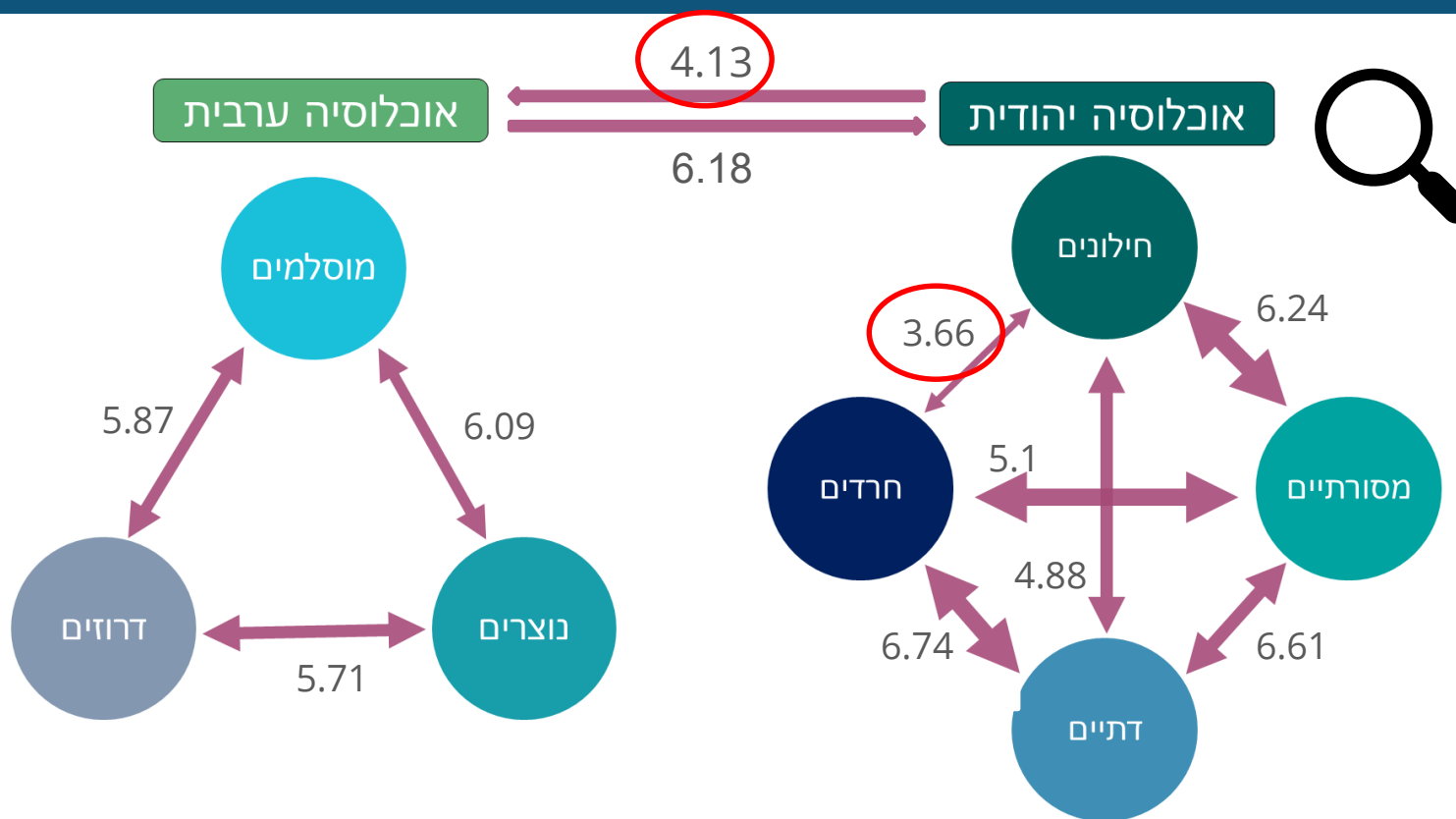
מוצא

דתיות

תוצאות 2019 – רמה א:

מידת ההיכרות וההכרה בין קבוצות בישראל

חזרה לשאלות

היחסים השליליים ביותר מתקיימים בין החרדים לחילונים. יחסים אלו גרועים אף יותר מהיחס שבין היהודים לערבים, שם נמצא יחס שלילי בעיקר של היהודים כלפי הערבים.

עובי החיצים מייצג את הממוצע של הערכת כל קבוצה כלפי השנייה.

שמרנות-ליברליות

לאום

דת

מוצא

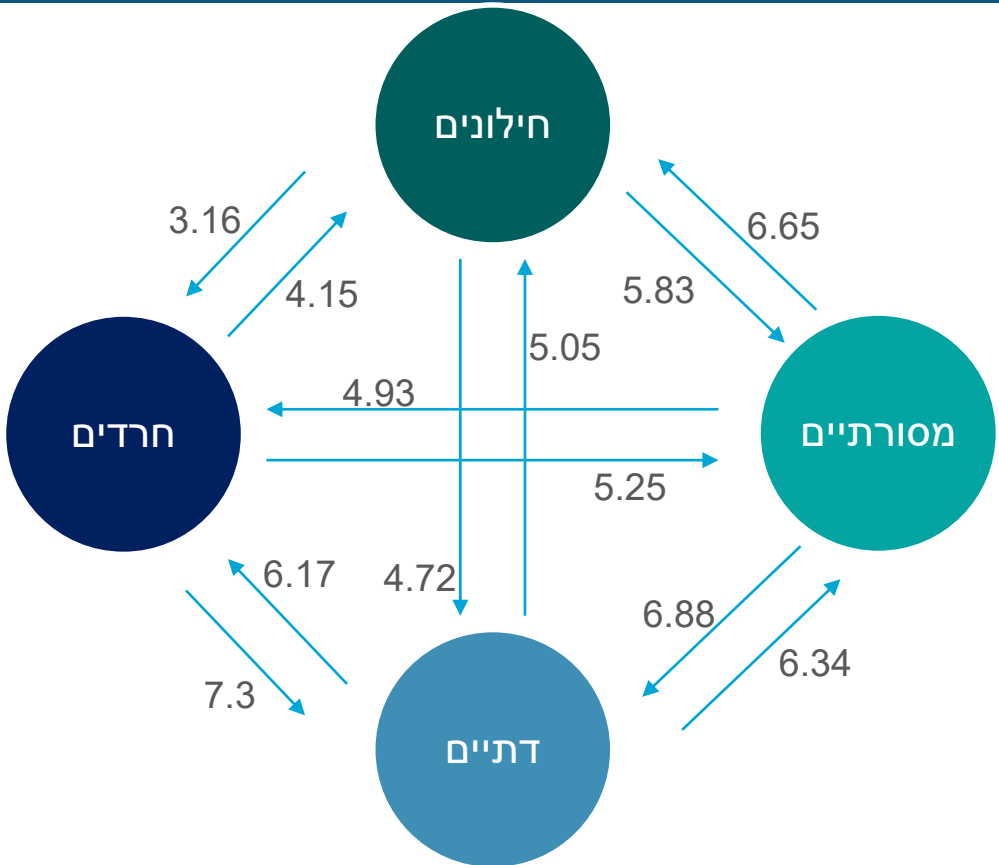
דתיות

תוצאות 2019 – רמה א:

מידת ההיכרות וההכרה בין קבוצות בישראל

חזרה לשאלות

↑

היחס של החרדים כלפי שאר הקבוצות חיובי יותר (5.57) מהיחס של שאר הקבוצות כלפיהם (4.76).
 היחס של החילונים כלפי שאר הקבוצות שלילי יותר (4.57) מהיחס של שאר הקבוצות כלפיהם (5.29).

ממוצע ההכרה	הערכה כלפי חרדים	הערכה כלפי דתיים	הערכה כלפי מסורתיים	הערכה כלפי חילונים	גורם מעריך
4.57	3.16	4.72	5.83		חילוני
6.16	4.94	6.88		6.66	מסורתי
5.86	6.17		6.35	5.05	דתי
5.57		7.31	5.26	4.16	חרדי
	4.76	6.30	5.81	5.29	

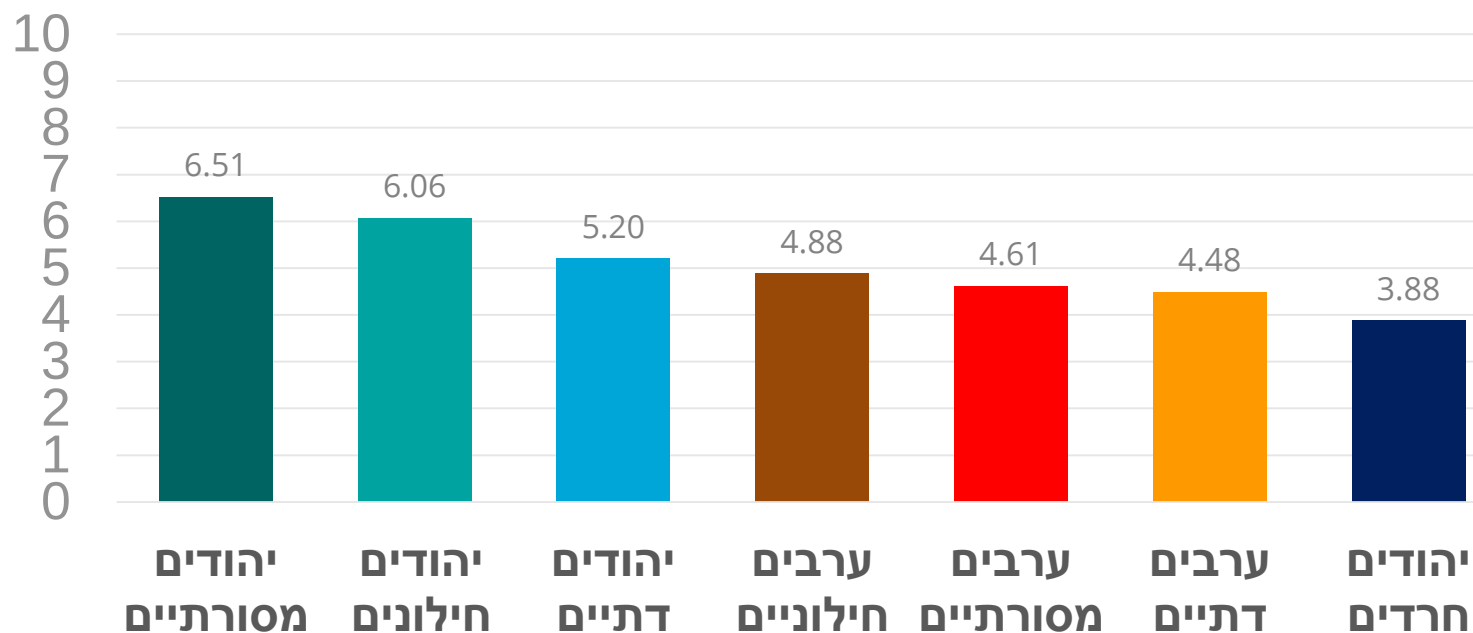
חישוב ממוצע ההכרה של כל קבוצה כלפי הקבוצות היהודיות האחרות (הטורים). המידה בה כל קבוצה מוערכת על ידי הקבוצות האחרות (השורות).

תוצאות 2019 – רמה ב:

ההשפעה של דתיות על ייצוג במרחב הציבורי

חזרה לשאלות

ממוצע רמה ב: תחושת ייצוג במרחב הציבורי לפי דתיות

יש הבדלים משמעותיים בין קבוצות הדתיות בתחושת הייצוג במרחב הציבורי. באופן כללי, תחושת הייצוג של רוב הקבוצות נמוכה. הקבוצה שמרגישה הכי פחות מיוצגת היא החרדים. הקבוצות מהחברה הערבית נמצאות בין החרדים ליהודים הלא חרדים, ואילו המסורתיים מרגישים הכי מיוצגים.

שמרנות-ליברליות

לאום

דת

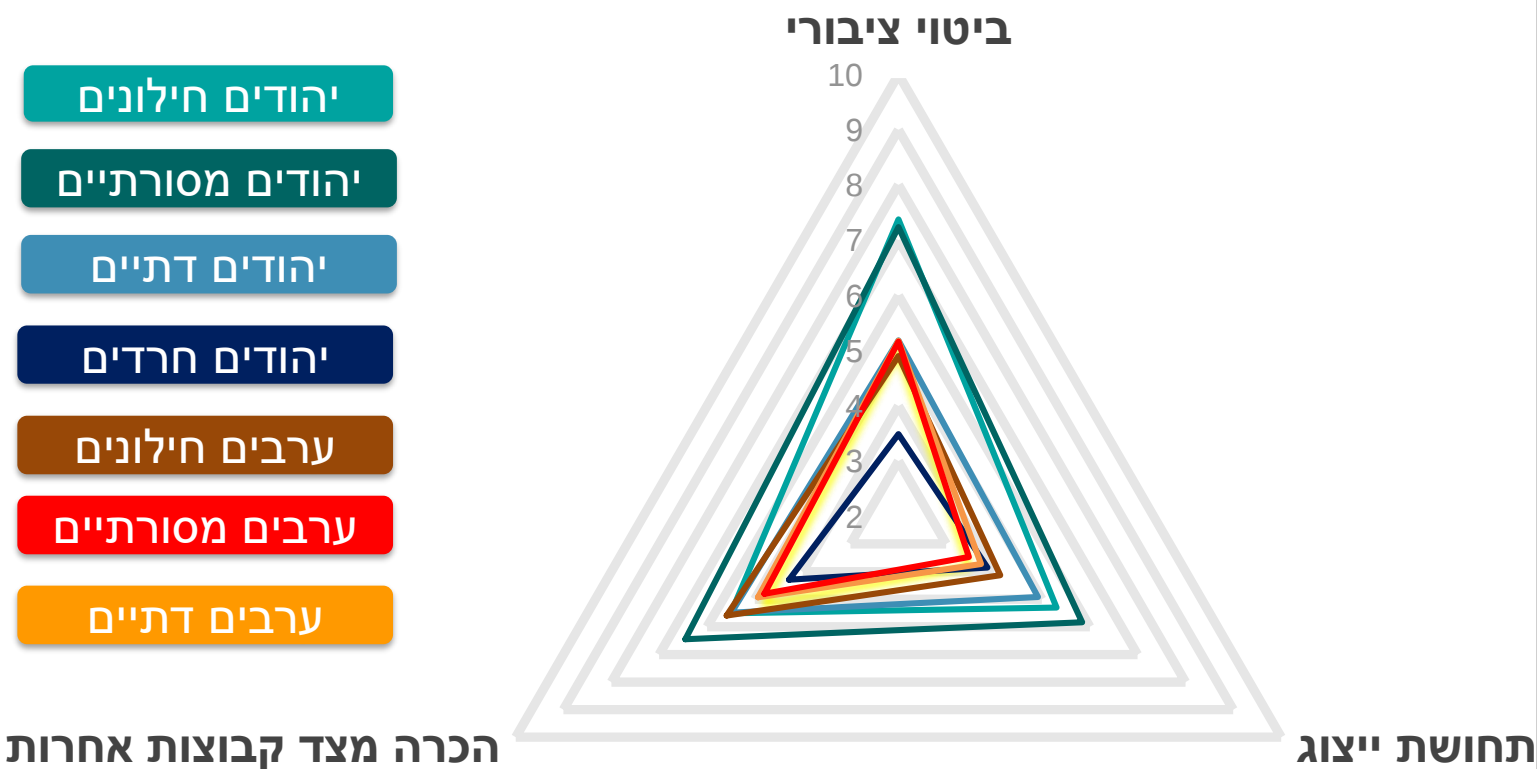
מוצא

דתיות

תוצאות 2019 – רמה ב:

ההשפעה של דתיות על ייצוג במרחב הציבורי

חזרה לשאלות

המסורתיים והחילונים מרגישים יותר מהקבוצות האחרות תחושת ייצוג וביטוי ציבורי והמסורתיים גבוהים יותר בתחושת ההכרה מצד קבוצות אחרות. גם חרדים וגם ערבים נמוכים בכל הדירוגים, אך ערבים (ללא קשר לדת) נמוכים יותר בתחושת הייצוג במוקדי קבלת החלטות והחרדים נמוכים יותר בתחושת הביטוי הציבורי.

שמרנות-ליברליות

לאום

דת

מוצא

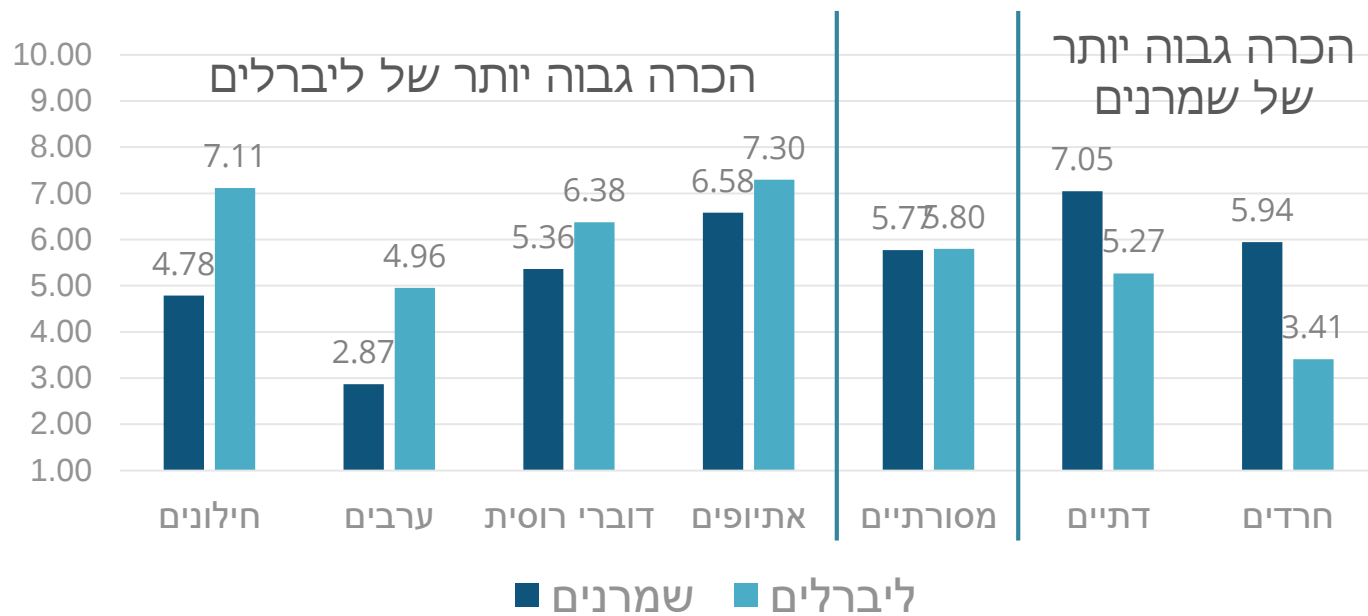
דתיות

תוצאות 2019 – רמה ג לעומת א

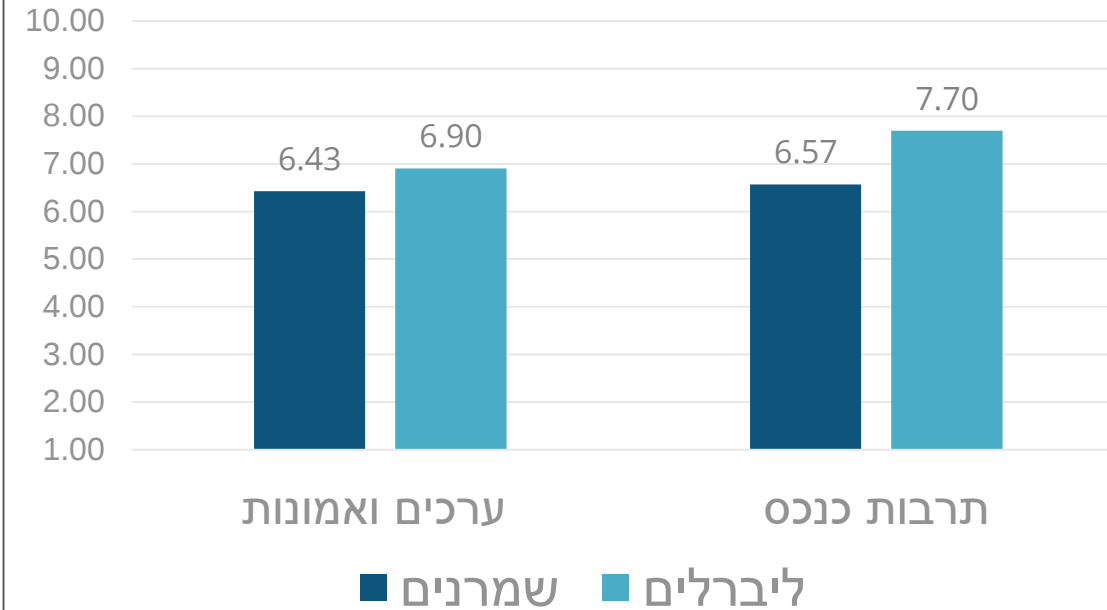
הקשר בין ליברליות ושמרנות לערכים והכרה

חזרה לשאלות

רמה א': הבדלים בין שמרנים לליברלים בהכרה
בתרבות ובכאב – רק יהודים

רמה ג: הבדלים בין שמרנים לליברלים
באמונה בלחיות יחד - כולם

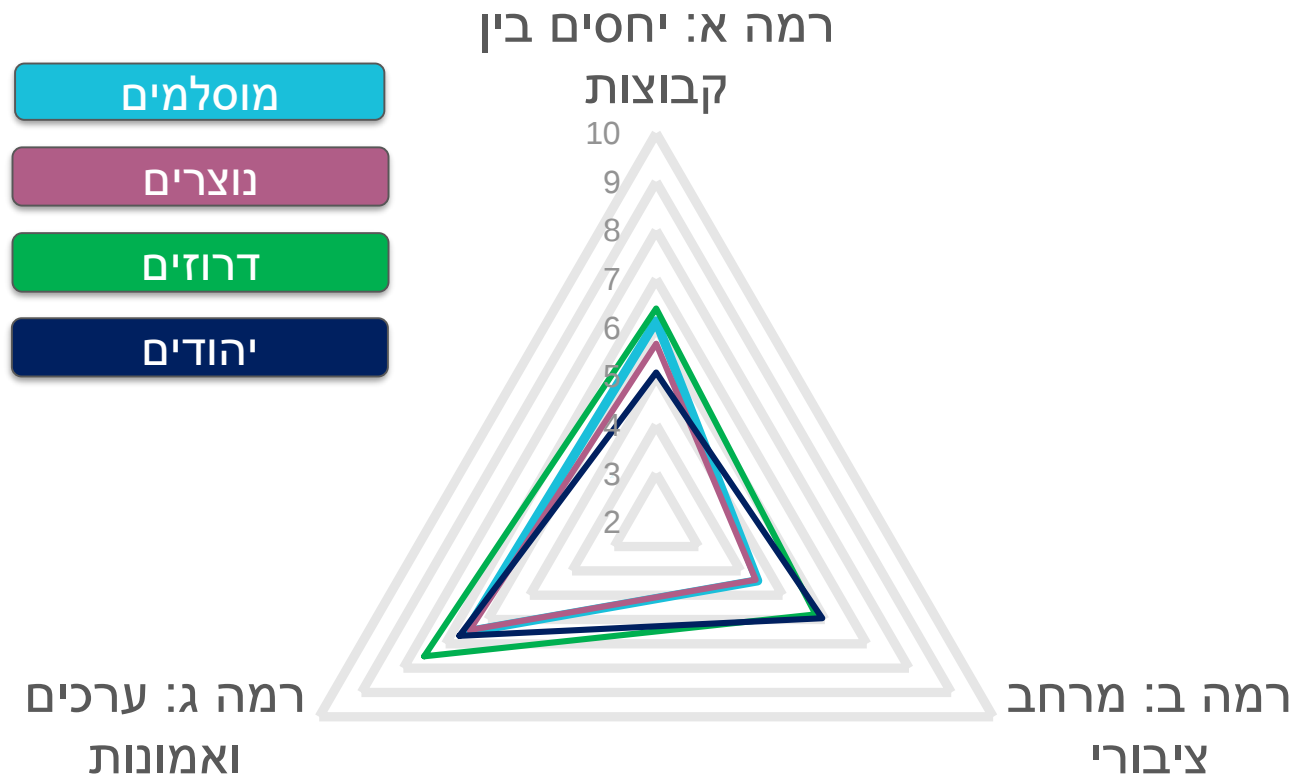

בעוד שלליברלים תפיסה חזקה יותר של ריבוי תרבויות כנס, ההכרה שלהם בקבוצות אחרות תלויה בזהות הקבוצה.

תוצאות 2019 – תמונה כוללת

הקבוצה עם ציון לחיות יחד הגבוה ביותר

חזרה לשאלות

הקבוצה עם הציון הגבוה ביותר בלחיות יחד היא הדרוזים:

הם הקבוצה שהכי מזדהה עם ערכי לחיות יחד, מרגישה ייצוג במרחב הציבורי כמו היהודים ובעלת יחסים חיוביים יותר כלפי קבוצות אחרות (בדומה למוסלמים)

שמרנות-ליברליות

לאום

דת

מוצא

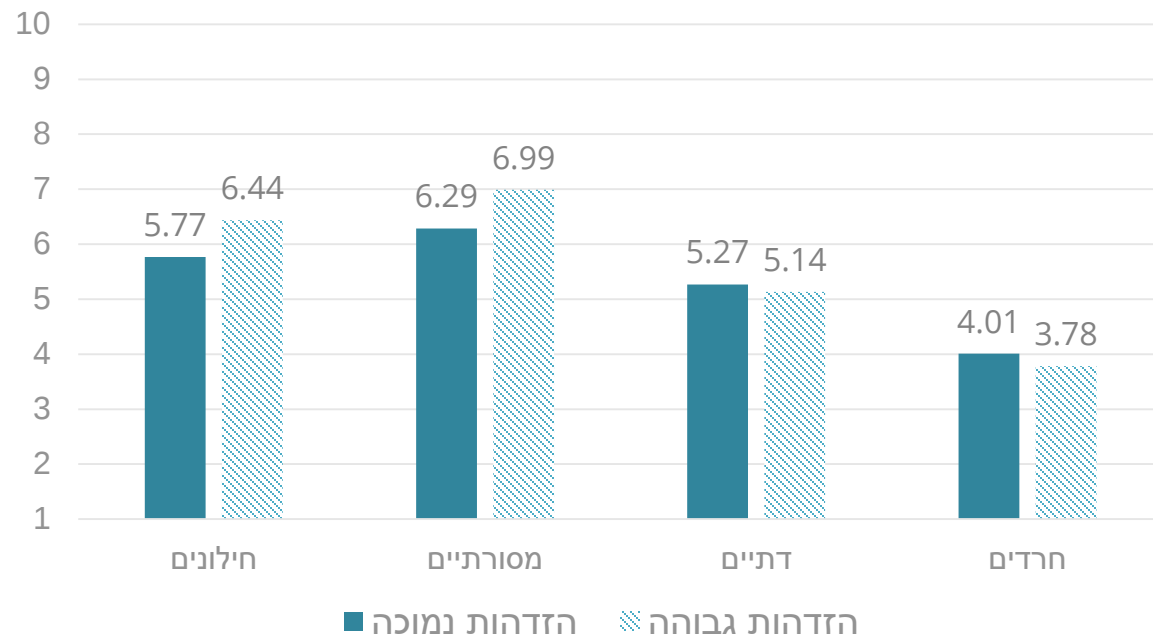
דתיות

תוצאות 2019 – רמה ב

הקשר בין תפיסת הזהות הפנים קבוצתית למדד לחיות יחד

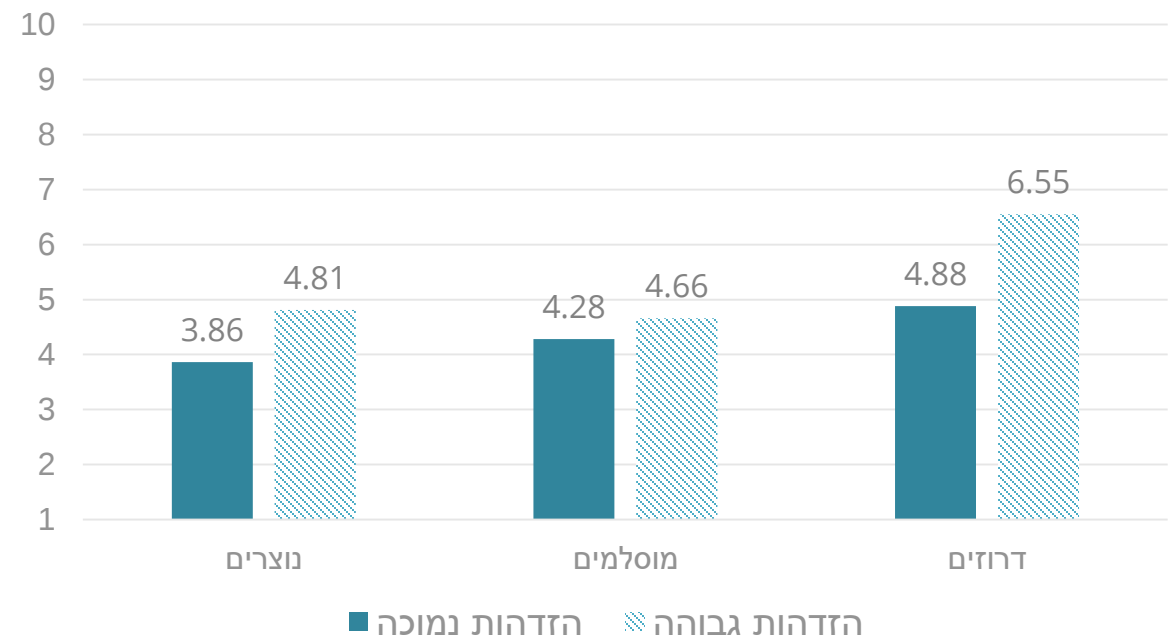
חזרה לשאלות

תחושת הייצוג במרחב הציבורי כתלות בדתיות ורמת הזדהות – חברה יהודית

בחברה היהודית, עבור מסורתיים וחילונים רמת הזדהות גבוהה קשורה לתחושת ייצוג גבוהה יותר, ואילו עבור חרדים ודתיים להפך.

תחושת הייצוג במרחב הציבורי כתלות בדת ורמת הזדהות – חברה ערבית

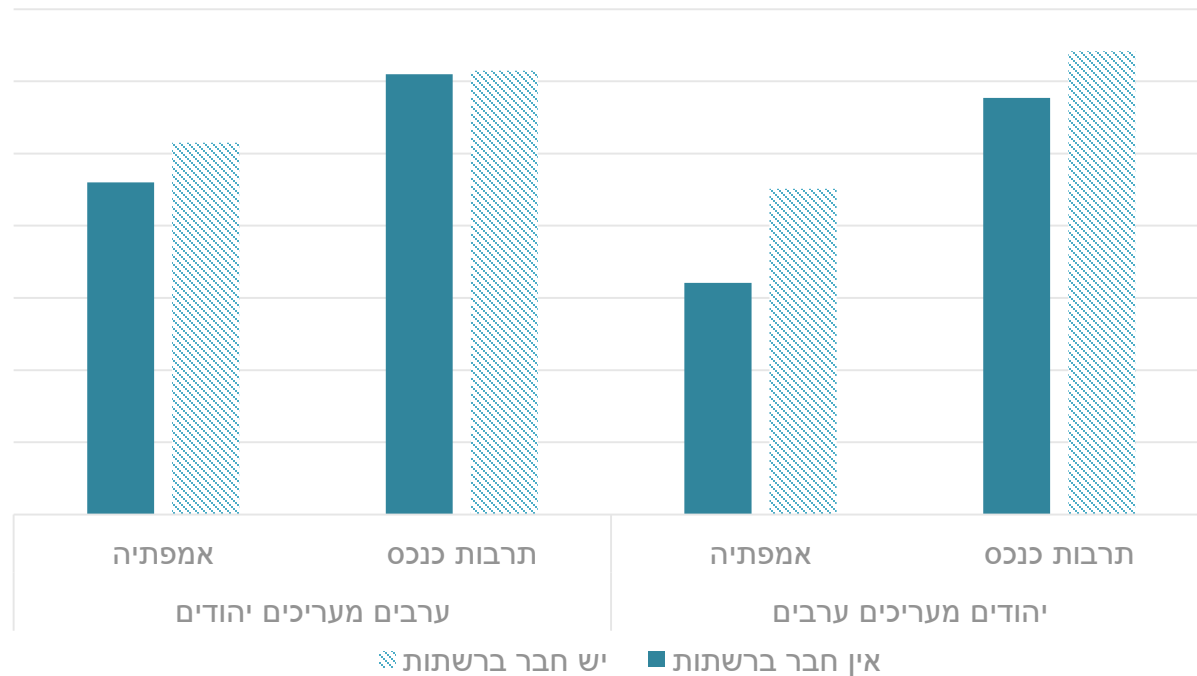
בחברה הערבית, רמת הזדהות גבוהה קשורה לתחושת ייצוג גבוהה יותר, בעיקר בקרב נוצרים ודרוזים.

תוצאות 2019 – רמה א:

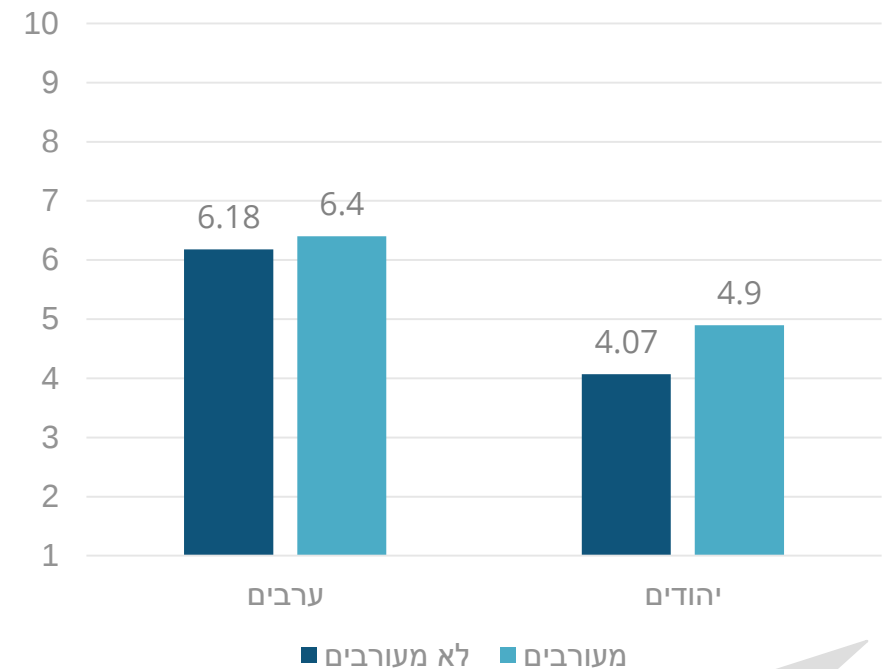
מה הקשר בין מפגש בין יהודים לערבים ל"לחיות יחד"?

חזרה לשאלות

הקשר בין מפגשים בלתי פורמליים לבין הכרה בתרבות ובכאב

רמה א: הכרה בתרבות ובכאב

רמת ההכרה של יהודים שיש להם יחסים בלתי פורמליים עם ערבים גבוה יותר.
אין הבדלים ברמת ההכרה כתלות ביחסים בקרב הערבים.

לאוכלוסייה היהודית שגרה בישובים
מעורבים אמפתיה גבוהה יותר לערבים,
אך לא להפך.

תוצאות 2019 –

האם קיימים הבדלים מגדריים במדדי לחיות יחד בחברה הערבית?

חזרה לשאלות

גברים יהודים

נשים יהודיות

יחסים בין קבוצות

ערכים ואמונות

מרחב ציבורי

גברים ערבים

נשים ערביות

יחסים בין קבוצות

ערכים ואמונות

מרחב ציבורי

למרות שבמבט כללי, לא ניתן לראות הבדלים בין המגדרים, ניכר כי בחלוקה לפי מגדר ולאום, יש הבדלים בין נשים ערביות לגברים ערבים- ככלל, נשים ערביות מאמינות יותר בערכים של לחיות יחד ומרגישות יותר מיוצגות במרחב הציבורי מגברים ערביים, אך מדורגות נמוך יותר ביחסים בין קבוצות. הבדל זה אינו מופיע בחברה היהודית.

מדד לחיות יחד – מה הלאה?

מדד לחיות יחד יכול לשמש כבסיס להכוונה של לפעולה.
כיצד אפשר להשתמש במדד על מנת להגביר את לחיות יחד?

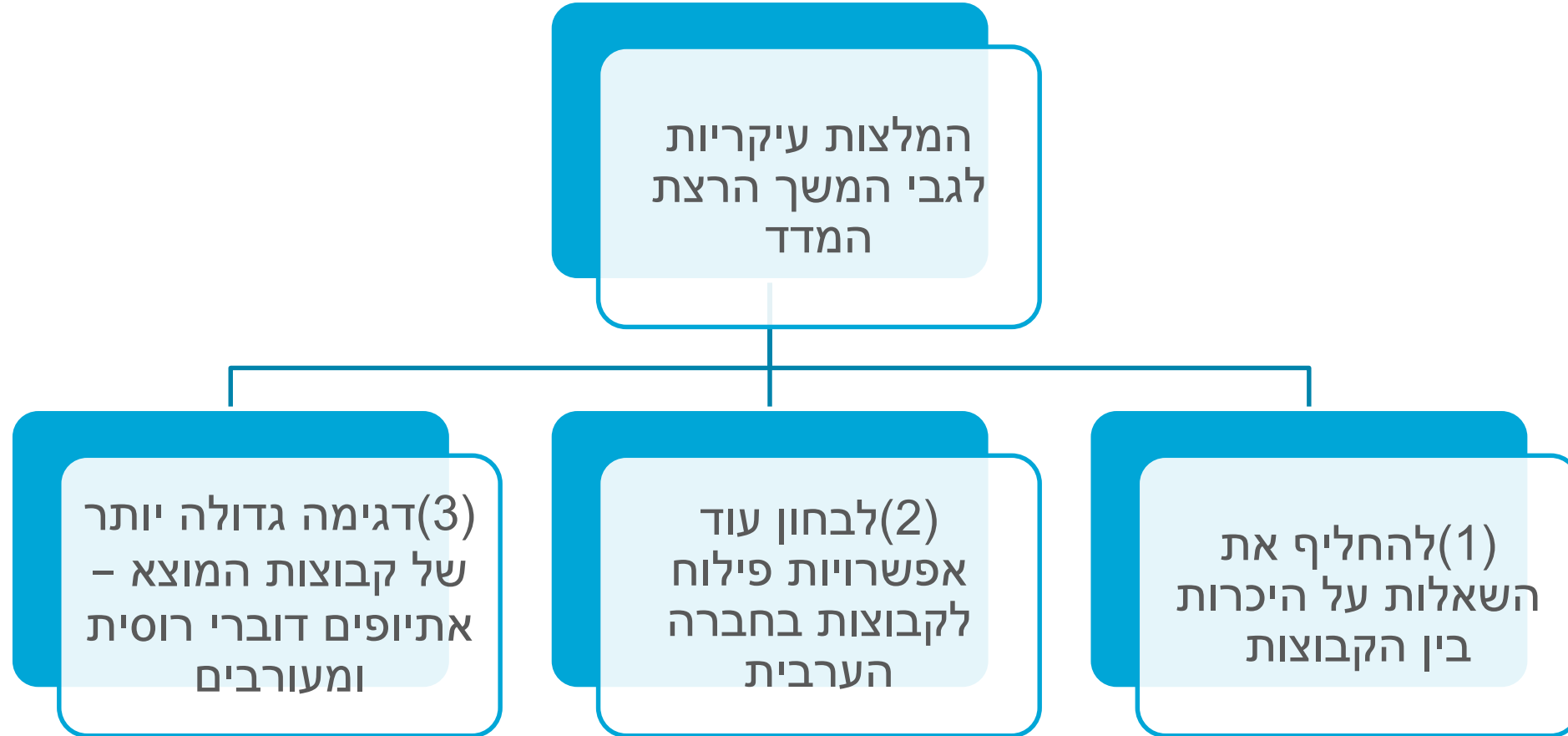

לחזק את התפיסות של לחיות יחד בהתאם לדפוסים של כל אוכלוסייה

לבחון את הדרכים בהן אפשר לשפר את היחסים בין הקבוצות השונות

לזהות את הקבוצות שיכולות להיות גשר בקשרים מול קבוצות אחרות

מדד לחיות יחד – המשך הרצת המדד: המלצות

להרחבה על
סעיף 1

מדד לחיות יחד – המשך הרצת המדד: המלצות

(1) להחליף את השאלות על היכרות בין הקבוצות

- המדד היחיד שלא היה קשור סטטיסטית לשאר המדדים באותה הרמה הוא "מפגשים בלתי פורמליים בין קבוצות אוכלוסייה". בגרסה הנוכחית של המדד בחנו את רמת ההיכרות בין אנשים מקבוצות שונות על ידי שתי שאלות:
 - האם בשנה האחרונה נפגשת עם אנשים מאותה קבוצה שלא במסגרת עבודה או לימודים?
 - האם יש לך חברים/חברות ברשתות החברתיות הלא מקצועיות מאותה קבוצה?
- מצאנו מספר בעיות עם מדדים אלו
 - ההסתברות לקשר מושפע באופן חזק לגודל האוכלוסייה
 - אי בהירות לגבי המשמעות של מפגשים
 - שונות בין האוכלוסיות במידת השימוש ברשתות חברתיות
- המלצותינו הן:
 1. להכניס למדד שאלות שהורדנו בסיבוב האחרון מהשאלון לגבי המוכנות לסוגים שונים של קשרים
 2. להוסיף שאלות לגבי סוגים שונים של מפגשים שלא יהיו חלק מציון המדד, אלא יאפשרו ללמוד אילו קשרים יכולים לסייע ללחיות יחד.

מדד לחיות יחד – המשך הרצת המדד: המלצות

(1) להחליף את השאלות על היכרות בין הקבוצות

• לכן, המלצתינו היא :

1. להכניס למדד שאלות שהורדנו בסיבוב האחרון לגבי המוכנות לסוגים שונים של קשרים באופן שינטרל את ההשפעה של גודל הקבוצה
2. להוסיף שאלות על סוגים שונים של מפגשים שלא יהיו חלק מציון המדד על מנת ללמוד לאילו סוגי של מפגשים יש פוטנציאל לשפר את לחיות יחד ובקרבת אילו קבוצות

חילוצה

Partnersctvo

שותפות

שותפעס

לחיות יחד

המרכז לשותפות חברתית חדשה בישראל

-סוף-

Partenariat

Asociación

שותפות

شراكة

שותפות

Partnership

נספחים

מודל לחיות יחד - הסבר

- התפיסה של "לחיות יחד" מושתתת על ההכרה בכך שבחברה הישראלית קיימות קבוצות זהות תרבותיות מובחנות וכי הפרטים בחברה תופסים את עצמם ואת חברי הקבוצות האחרות, מקיימים קשרים ופועלים במרחב הציבורי כמי שנושאים איתם את המטען התרבותי של קבוצת ההשתייכות התרבותית שלהם, גם כאשר היא מרובדת. על בסיס אבן היסוד הזו נבנים הקשרים עם קבוצות אלו האחרות: ההיכרות עמן, ההכרה בהן ובערכן ויכולת ההזדהות עם הכאבים שלהן.
- היחסים הללו כמובן נמצאים בהקשר מסוים, של נרטיבים מתחרים ושל יחסי כוחות ביחס לעיצוב המרחב הציבורי. לכן, מעבר לרמת היחסים, המידה שבה קבוצות שונות רואות את עצמן שותפות לעיצוב המרחב הציבורי, מקבלות ביטוי והכרה בו היא קריטית להבנת מידת האינקלוזיביות והשותפות בישראל.
- את שתי הרמות הללו עוטפת רמת הערכים והאמונות המשותפים, המאפשרת את קיימות של היחסים והשותפות – האם ובאיזו מידה אנחנו חולקים את התפיסות והאמונות שביסוד לחיות יחד?

מודל לחיות יחד – מבנה המדד

- המודל מורכב מ-3 רמות, כאשר בכל רמה מספר ממדים, בסה"כ במדד יש 10 ממדים.
- **רמה א' – יחסים בין קבוצות: היכרות והכרה** - כוללת שלושה ממדים: קשרים בלתי פורמאליים, תרבות כנכס ואמפתיה והכרה בכאב. ממדים אלו בוחנים את היחס של חברי הקבוצות השונות כלפי קבוצות אחרות.
 - **רמה ב' - המרחב הציבורי** - כוללת שלושה ממדים: ביטוי תרבותי במרחב הציבורי, השתתפות בעיצוב המרחב הציבורי, ותרבות כנכס - הכרה מצד קבוצות אחרות. רמה זו מבטאת את התחושה הסובייקטיבית של הפרטים השונים כלפי המידה בה הם מיוצגים במרחב הציבורי.
 - **רמה ג' – ערכים ואמונות** - כוללת ארבעה ממדים: זהות משותפת, ריבוי תרבויות כנכס, מחויבות לעתיד של טוב משותף וביטוי תרבותי במרחבים ייחודיים. רמת הערכים והאמונות מבטאת את תפיסת העולם הכללית של המשיבים לגבי העקרונות הבסיסיים של לחיות יחד, מבלי להתייחס לקבוצה ספציפית.

מתודולוגיה

להרחבה על
סקירת
הספרות

מחקר ספרות -
מושגים קשורים לכל
ממד ומדדים נפוצים

פיתוח מדדים בשיתוף
עם כח המשימה
ומובילי המיזם

להרחבה על
סקר תיקוף

סקר תיקוף בקרב כוח המשימה ובעלי עניין שבוחן
עד כמה כל אחד מהאינדיקטורים תואם את תפיסת
לחיות יחד

מדד לחיות יחד

פילוח לקבוצות

חלוקת החברה בישראל לקבוצות תרבות

מודל "לחיות יחד" מתבסס על התפיסה כי החברה בישראל מורכבת מקבוצות תרבות מובחנות, אשר היחסים בין חבריהן הן המהות של ה"חיים ביחד" בישראל. ניתוח הקבוצות התרבותיות בישראל התבסס על סקירה של מחקרים חברתיים ותרבותיים, וכן על הידע שצמח מתוך מיזם "לחיות יחד" ומתוך התהליכים שעברו חברי כוח המשימה. ניתוח זה הונחה מצד על פי הצורך לתאר את החברה בישראל בצורה מורכבת ומעמיקה, שאינה משטיחה את המורכבות של תתי-קבוצות שונות ושל זהויות היברידיות, ומצד שני, על פי הצורך לתפוס את קבוצות התרבות המרכזיות ביותר שהיחסים ביניהן משפיעים על ה"חיים ביחד" בחברה בישראל, הן מבחינת גודלן היחסי בחברה, והן מבחינת השסעים הקיימים ביניהן לבין קבוצות אחרות. עיקרון מנחה נוסף היה הצורך להגיע למספר סופי ומוגבל של קבוצות אשר ניתן לדגום בסקר, וכן למספר סופי ומוגבל של קבוצות אשר ניתן לשאול אודותיהן בסקר לאוכלוסייה הכללית

פילוח לקבוצות

חלוקות מרכזיות:

2 קבוצות לאום – יהודים וערבים

בחברה היהודית – 4 קבוצות רמת דתיות (חילונים, מסורתיים, דתיים וחרדים)

בחברה הערבית – 3 קבוצות דת (מוסלמים נוצרים ודרוזים)

חלוקות רלוונטיות נוספות:

בחברה היהודית – 3 קבוצות מודרות (הקהילה האתיופית, קהילת דוברי הרוסית בישראל ומזרחים)

החלוקות המרכזיות מתארות את קבוצות ההשתייכות וההתייחסות המרכזיות ביותר הרלוונטיות ל"לחיות

יחד" בחברה הישראלית, ואלו הקבוצות שניתן עליהן דגש של דגימה מספקת במדד. החלוקות הנוספות

מתארות קבוצות השתייכות והתייחסות רלוונטיות נוספות, אך פחות מרכזיות, שהמשתתפים במדד

נשאלו עליהן, אך לא נקבע מראש שתהיה דגימה מספקת לחבריהן.

מתודולוגיה – חישוב המדד

ציון "לחיות יחד" בחברה בישראל יתבסס על ממוצע בין שלוש הרמות.

ציון רמה א', **יחסים בין קבוצות: היכרות והכרה**, הוא ממוצע ציוני היחסים בשלושת הצירים: ציר יחסי הלאום, ציר יחסי הדת/דתיות וציר היחס כלפי קבוצות מודרות בכל אחד מהממדים. ציר הלאום מחושב על פי ממוצע ציוני היחסים בין יהודים לערבים, כאשר בציר זה ליהודים וערבים משקל זהה (כ"א מהקבוצות משפיעה באופן זהה על היחסים ביניהם). ציר יחסי הדת/דתיות מחושב על פי ממוצע משוקלל של ממוצע ציוני היחסים בין קבוצות רמת הדתיות השונות בחברה היהודית (חילונים, מסורתיים, דתיים וחרדים), וממוצע של ציוני היחסים בין קבוצות הדת השונות בחברה הערבית (מוסלמים, נוצרים ודרוזים), כאשר בציר זה לחברה היהודית ולחברה הערבית משקל יחסי על פי גודלן באוכלוסייה (כלומר, יהודים 0.8 וערבים 0.2).

מתודולוגיה – חישוב המדד

ציר המודרות מחושב על פי ממוצע ציוני יחס הרוב כלפי קבוצות מודרות בחברה הכללית (להט"ב ובדואים) וממוצע ציוני היחס כלפי קבוצות מוצא מוחלשות בחברה היהודית (הקהילה האתיופית, קהילת דוברי הרוסית בישראל, ומזרחים) מצד קבוצות מוצא אחרות, כאשר בציר זה להדרה בחברה הכללית ולהחלשה בחברה היהודית משקל יחסי על פי גודל כל חברה (חברה כללית 100%, חברה יהודית 80%, ולכן חברה כללית 0.56 וחברה יהודית 0.44).

ציון רמה ב ורמה ג' הם ממוצע של כלל הציבור בישראל בממדים השונים של רמה זו.

סקירת הספרות

"לחיות יחד" ולכידות חברתית

- לכידות חברתית היא מושג שצמח באקדמיה ובקרב קובעי מדיניות משנות ה-90 והילך, על רקע עיסוק הולך וגובר של מדינות ביחסים פנים-חברתיים וחשש לגבי רמת האינטגרציה והיציבות חברתית, ובתגובה לתהליכים כגון שחיקת מדינת הרווחה והשתנות מבנה האוכלוסייה על רקע גלובליזציה והגירה. במסגרת עיסוק זה פותחו מספר מדדי לכידות חברתית (למשל: OECD 2016 – מדינות אירופה, Bertelsmann 2013 - גרמניה). מבחינות רבות, הרקע להתפתחות המושג לכידות חברתית ומדדי לכידות חברתית דומה לרקע להתפתחות יוזמות כגון "לחיות יחד" ודומותיה בחברה בישראל.

סקירת הספרות

בשונה מ"לחיות יחד", לכידות חברתית עוסקת לרוב ביחסים בין כלל אזרחי מדינה מסוימת - בין האזרחים לבין עצמם ובין האזרחים לבין מוסדות המדינה - וכוללת מרכיבים כגון אמון, סולידריות, תחושת שייכות, ביטחון במוסדות, וכד'. כפי שניתן לראות בטבלה שלהלן, מרבית מהמדדים שניתן למצוא במדדי לכידות חברתית אינם חופפים את המרכיבים העיקריים של המושג "לחיות יחד". בהמשך לכך, מעט ממדדי הלכידות החברתית מתייחסים לחברות המורכבות ממספר קבוצות מרכזיות דומות בגודלן (בדומה לחברה בישראל), ולכן לרוב ההתייחסות לקבוצות תרבות במסגרת מדדים אלה מצטמצמת ליחס החברה כלפי קבוצות מיעוט, כאינדיקציה להדרה או לקבלה חברתית של השונה בחברה.

סקירת הספרות

לעומת זאת, קיים מספר מועט של מדדי לכידות חברתית ומדדים המכילים ממדים של לכידות חברתית אשר פותחו עבור מדינות המורכבות ממספר קבוצות אתניות הנמצאות בשסעים ועימותים (למשל: CRISE 2015 - מדינות אפריקה, מדד השלום - SCORE 2015 - קפריסין, בוסניה-הרצגובינה, נפאל ועוד). במדדים אלה, יחידת ההתייחסות הבסיסית היא הקבוצה.

סקירת הספרות

"לחיות יחד" ומושגים קרובים נוספים

מעבר למושג של לכידות חברתית, נעשתה סקירה של מדדים חברתיים נוספים בניסיון למצוא אינדיקטורים שיכולים להתאים למדידת הממדים השונים של "לחיות יחד". סקירה זו הולידה מספר מדדים, המוצגים בטבלה שלהלן. גם כאן, נעשה ניסיון למצוא מדדים המתייחסים לקבוצות בחברה, ונמצאו מדדים הבוחנים יחס כללי לקבוצות ותרבויות אחרות (למשל: "רגישות תרבותית", הכוללת פריטים כגון "אני נהנה מלדבר עם אנשים מתרבויות אחרות"), ומדדים המתייחסים ישירות לקבוצה ספציפית (למשל: "מגע בין קבוצות", הכולל פריטים כמו "אני מרגיש קרוב לחברים שלי [מקבוצה ספציפית]").

סקירת הספרות

מרכיב	קשור לממד	הגדרה	אינדיקטורים לדוגמא
מושגים קשורים רמה א' – יחסים בין קבוצות: היכרות והכרה			
מגע בין-קבוצתי (Page-Gould et al 2010)	קשרים לא פורמאליים	כמות ואיכות הקשר עם חברים בקבוצת החוץ	"כמה חברים יש לך בקרב ה-XXX?" "אני מרגיש קרוב לחברים ב-XXX שלי"
אמפתיה אתנית-תרבותית (Wang et al 2003)	אמפתיה והכרה בכאב	אמפתיה אינטלקטואלית, רגשות אמפתיים, והיכולת לתקשר את שני אלה	"אני חולק בכעס של אנשים [מהקהילה האחרת] שנפלו קורבן לפשעי שנאה"
קורבנות תחרותית בין קבוצות (Noor et al 2012)	אמפתיה והכרה בכאב	הניסיון של קבוצה לבסס במסגרת קונפליקט שהסבל שלה גדול מהקבוצה האחרת	"קורבנות מהקהילה שלי לא קיבלו יחס שווה לצרכיהם כמו קורבנות [מהקהילה האחרת]"
מודעות לפריבילגיה (McClellan 2014)	אמפתיה והכרה בכאב	הפנמה של המשמעות של ההשתייכות לקבוצה אתנית	"אנשים ממוצאים שונים צריכים לדאוג באותה מידה על האופן שבו הם נתפסים"

סקירת הספרות

מושגים קשורים רמה ב' – המרחב הציבורי			
גיוון תרבותי בתקשורת (הרשות השנייה 2013)	גיוון זהויות וייצוג – ביטוי תרבותי במרחב הציבורי	נראות קבוצות בתקשורת, אופני הייצוג ויחסי הגומלין בין קבוצת הרוב לקבוצות המיעוט	• ייצוג דמויות: יהודים 98%, ערבים ישראלים 1%, ערבים פלסטינים 1% • ייצוג המכיל מאפייני ייצוג חריגים (אלימות, פרובוקטיביות, רגשנות): חילונים 24%, דתיים-לאומיים 39% • ייצוג מנחים: אשכנזים 85%, מזרחים 15%
גיוון בשוק העבודה הפרטי (נציבות שוויון הזדמנויות בעבודה/הלמ"ס 2016)	גיוון זהויות וייצוג – השתתפות בעיצוב המרחב התרבותי	דירוג רמת הייצוגיות והשוויון בשכר של קבוצות שונות בחברה הישראלית ב-20 ענפי כלכלה מרכזיים	• ערבים וילידי אתיופיה בעלי ייצוג יתר בענפי תעסוקה לא-איכותית • חרדים מיוצגים בשיעורים גבוהים יחסית בחלקים מצומצמים של שוק העבודה, בעיקר בענפי "צווארון לבן"

סקירת הספרות

מושגים קשורים רמה ג' – ערכים ואמונות			
• "אני נהנה מלדבר עם אנשים מתרבויות אחרות" • "עצם הקיום של האנושות תלוי בידע שלנו על אנשים אחרים"	מידת הערכה והרצון לחוות תרבויות אחרות	תרבות כנכס – הכרה בקבוצות אחרות	רגישות תרבותית (Cushman 1986)
• המפגשים שאני נהנה מהם ביותר הם אלו שמאפשרים לי לחשוב מפרספקטיבות אחרות"	רצון בחשיפה לאנשים מתרבות אחרת ורצון בחשיבה מורכבת	תרבות כנכס – הכרה בקבוצות אחרות	פתיחות למגוון (Cehajic et al) (2008)
• "אני מנסה לעבוד יחד עם XXX על מנת למצוא הבנה מתאימה של הבעיה" • "אני מנסה לברר מה מדאיג אותנו, כדי שנוכל לפתור את העניינים בצורה הטובה ביותר"	גישה להתמודדות עם קונפליקטים המבוססת על דאגה גבוהה הן לצרכים האישיים והן לצרכיו של האחר	מחויבות לעתיד של טוב משותף	סגנון אינטגרטיבי (Rahim 1983)

סקר תיקוף

- מטרת המחקר המקדים הייתה לבחון עד כמה האינדיקטורים בשאלון תואמים את תפיסת "לחיות יחד" בקרב כוח המשימה ושותפים נוספים, לצורך תיקוף או סינון של אינדיקטורים ומדדים בשאלון. לשם כך, הרצנו שאלון בקרב כוח המשימה ושותפים נוספים. השאלון כלל 54 אינדיקטורים המשקפים 3 מרמות הממד – יחסים בין הקבוצות: הכרות והכרה (רמה א'), המרחב הציבורי (רמה ב') וערכים ועמדות (רמה ג').
- כל אחת מהרמות בשאלון כללה מספר ממדים (ראו תרשים) וכל ממד מספר אינדיקטורים. המשתתפים התבקשו להשיב באיזו מידה לדעתם כל אינדיקטור משקף את "לחיות יחד", בסקאלה של (1 כלל לא) עד (5 במידה רבה מאוד). עבור מדד אחד (הכרה בכאב) התבקשו המשתתפים לתת את חוות דעתם על האינדיקטורים הספציפיים מעבר לדירוג ההתאמה.

סקר תיקוף

- ניתוח התוצאות הראה כי באופן כללי השאלות שנבחנו משקפות את תפיסת לחיות יחד.
- שני הממדים שקיבלו את הציונים הנמוכים ביותר היו קשרים פורמאליים ובלתי-פורמאליים הדרה מהמרחב הציבורי. החלטנו להוריד את ההדרה מהשאלון, אך השארנו את יחסים בלתי פורמליים מאר וזה היה המדד ההתנהגותי היחיד.

שאלון רמה א – היכרות והכרה

יחסים בלתי פורמליים

כמות ותכיפות האינטראקציות בין חברי קבוצות מובחנות

- האם בשנה האחרונה נפגשת עם אנשים מאותה קבוצה שלא במסגרת עבודה או לימודים?
- האם יש לך חברים/חברות ברשתות החברתיות הלא מקצועיות מאותה קבוצה?

תרבות כנס

הכרה בתרבויותיהן של קבוצות אחרות כבעלות ערך חברתי

- באיזו מידה טוב וחשוב עבור החברה בישראל שהתרבות שלהם תקבל ביטוי במרחב הציבורי?

אמפתיה והכרה בכאב

היכולת לקחת את נקודת מבטן של קבוצות אחרות, לראות את כאבן ולהכיר בעוולות שנעשו להן

- אני חש/ה אמפטיה כלפי הכאב של (הקבוצה) על כך ש.. (תיאור פגיעה שכיחה בקבוצה הנגרמת עקב נורמות וערכים של קבוצה חברתית אחרת או של כלל החברה).

שאלון רמה ב' – ייצוג במרחב הציבורי

ביטוי במרחב הציבורי

מגוון תרבותי בפוליטיקה, בכלכלה ובתרבות הישראלית וייצוג של שלל הקבוצות בנקודות מרכזיות בזירה הציבורית.

- לחגים ולמועדים החשובים לך ניתן ביטוי ומעמד ראויים בחברה בישראל?
- לתרבות שלך ניתן ביטוי הולם בתחום התרבות והפנאי בישראל
- לתרבות שלך יש נראות במרחב הציבורי בישראל (שלטי חוצות, שילוט, שפה)?
- אתה ואנשים מהסביבה התרבותית שלך מקבלים חשיפה ראויה בהיקפה והוגנת באופייה מצד התקשורת בישראל?

עיצוב המרחב הציבורי

מעורבות של כלל הקבוצות הרלוונטיות בתהליכי קבלת החלטות הנוגעות לעיצוב פניו של המרחב הציבורי שהן שותפות לו או שמשרת אותן.

- את/ה מיוצג באופן ראוי בעמדות הכוח ובמוקדי קבלת ההחלטות בחברה בישראל?
- לך ולאנשים מהסביבה התרבותית שלך יש יכולת להשפיע על המתרחש בחברה בישראל?

הכרה מצד קבוצות אחרות

תפיסה לפיה למאפייניה הייחודיים של קבוצת ההשתייכות שלי ולמטענה התרבותי יש ערך ייחודי עבורי כפרט ועבור החברה כולה.

- הערכים והאמונות שלך מוערכים בחברה בישראל?
- אנשים בחברה בישראל סקרנים ללמוד על התרבות שלך?
- אורח החיים והמנהגים שלך מתקבלים בכבוד בחברה בישראל?

שאלון רמה ג' – ערכים ואמונות

ישראליות משותפת - ראיית החברה בישראל כחברה בעלת מאפיינים ייחודיים, שמייצרים גרעין של זהות משותפת לכל הקבוצות והפרטים המשתייכים לחברה.

- למרות השוני, קיים חוט מקשר בין כלל הקבוצות השונות בחברה בישראל
- ניתן לייצר בסיס ערכי משותף לקבוצות התרבותיות השונות בישראל מבלי לבטל או להשטיח את ההבדלים ביניהן

ריבוי תרבויות כנכס - תפיסה לפיה קיומן של קבוצות מגוונות, בעלות תרבויות ייחודיות ותפיסות עולם שונות, היא בעלת ערך חברתי.

- אני נהנה לדבר עם אנשים מקבוצות תרבותיות אחרות בישראל
- יש לי עניין לחוות את התרבויות של קבוצות אוכלוסייה אחרות בישראל
- יש לתת ביטוי במרחב הציבורי לכל הקבוצות בחברה בישראל
- לכל תרבות יש מסורת וערכים מהם החברה בישראל יכולה להרוויח

מחויבות לטוב משותף - תפיסה לפיה היכולת "לחיות יחד" ולהרבות טוב לכלל הקבוצות מותנית בלקיחת אחריות של כל קבוצה על יצירת עתיד המשותף.

- על אף חילוקי הדעות, הקבוצות השונות בישראל יכולות לחתור לבניית עתיד משותף טוב יותר
- ניתן באמצעות היכרות ועבודה משותפת להביא לשיפור איכות החיים של כלל הקבוצות החיות כיום בישראל
- הקבוצות השונות בחברה בישראל צריכות לשתף פעולה זו עם זו גם בהעדר הסכמות מלאות על כל הסוגיות שבמחלוקת

ביטוי ייחודי (לחוד) - ההכרה בלגיטימציה של קבוצות שונות לחיות לפי מנהגיהן ותרבותן במרחבים ייחודיים להן ובצורך של קבוצות מסוימות בהפרדה

- זה בסדר שבישראל יהיו אזורים נפרדים לקהילות שונות, שבהם הן יוכלו לבטא את התרבות הייחודית שלהן, לצד מרחבים ציבוריים המשותפים לכלל התרבויות
- הרצון של חברים בקבוצות אוכלוסייה מסוימות לקיום אורח חיים נפרד לגיטימי בעיני
- עבור קבוצות מסוימות, ההפרדה חשובה למען שימור התרבות שלהן
- חשוב לאפשר לקבוצות שונות בישראל את החופש לחיות על פי הערכים שלהן, גם אם אורח החיים והנהגים שלהן עומדים בסתירה לערכים של קבוצות אחרות

מדד לחיות יחד – ניתוח גורמים לחלוקה לממדים בכל כל רמה

רמה ג

- ישראליות משותפת
- ריבוי תרבויות כנס
- מחויבות לעתיד של טוב משותף
- ביטוי ייחודי (לחוד)

לפי ניתוח הגורמים, השאלות מתקבצות בדיוק בהתאם למודל לפי ארבעת המדדים

רמה ב

- השתתפות בעיצוב המרחב הציבורי
- ביטוי תרבותי במרחב הציבורי
- התרבות שלי כנס – הכרה מצד קב' אחרות

לפי ניתוח הגורמים, השאלות מתקבצות בדיוק בהתאם למודל לפי שלושת המדדים

רמה א

- קשרים בלתי-פורמאליים
- תרבות כנס – הכרה בתרבויות אחרות
- אמפתיה והכרה בכאב

לא נערך ניתוח גורמים מאחר והשאלות מתייחסות לקבוצות שונות

➤ באופן כללי, ניתוח הגורמים עבור כל רמה מאשש את המודל התיאורטי

מדד לחיות יחד – מהימנות

רמה ג

- ישראליות משותפת
- ריבוי תרבויות כנכס
- מחויבות לעתיד של טוב משותף
- ביטוי ייחודי (לחוד)

מהימנות גבוהה של כל אחד מהממדים (0.72-0.86)

רמה ב

- השתתפות בעיצוב המרחב הציבורי
- ביטוי תרבותי במרחב הציבורי
- התרבות שלי כנכס – הכרה מצד קב' אחרות

מהימנות גבוהה של כל אחד מהממדים (0.82-0.88).

רמה א

- קשרים בלתי-פורמאליים
- תרבות כנכס – הכרה בתרבויות אחרות
- אמפתיה והכרה בכאב

קשר בינוני בין שני סוגי העמדות (תרבות כנכס ואמפתיה – ~0.4) וקשר בינוני בין שני סוגי הקשרים (מפגשים וחברות ברשתות – ~0.3), אך קשר נמוך בין עמדות לקשרים (~0.1).

➤ מרבית הממדים מראים רמת מהימנות גבוהה

➤ ברמה א', הקשרים בפועל עם קבוצות אחרות נמצאו פחות קשורים לעמדות כלפיהן